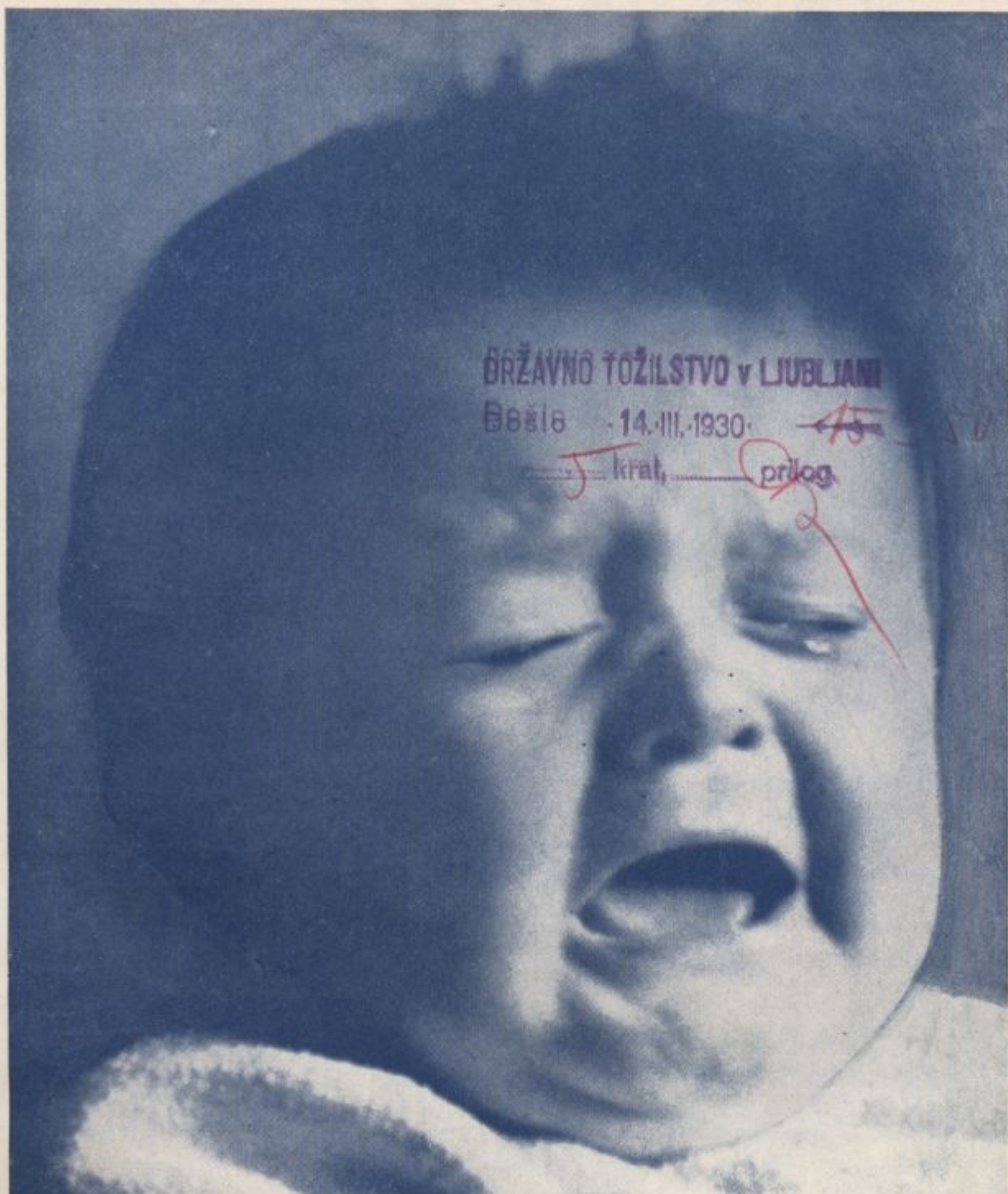

3

„Janezek protestira“

Slika je napravil g. Janko Pogačnik

ŽENA
IN DOM

Persil Persil-om

in ravnaj pravilno!
Je sicer zelo enostavno, toda važno:

Raztopi Persil v
mrzli vodi.

Napravljeno razto-
pino vlij v kotel,
napoljen z mrzlo
vodo.

Perilo rahlo vlagaj
in pusti, da počasi
zavre. $\frac{1}{4}$ ure kuhati
zadostuje.

Potem dobro iz-
peri; naprej v to-
pli in zatem v
mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli bodele:
Persil izpolnjuje, kar obljubuje!

Prava uteha za živčno obolele

je moje pravkar izšlo objasnjenje! V istem se objasnjavajo večletna izkustva o razlogih, postanku in lečenju živčno obolelih. Ta evangeij zdravlja pošiljamo vsakomur, ki ga bo pisмено zahteval od spodaj navedenega naslova.

Na tisoče zahval dokazuje nepobitni uspeh neumornega ter vestnega raziskovanja v dobrobit trpečega človeštva.

Oni, ki pripadajo

veliki četi živčno bolnih

ter vsi oni, ki trpijo na raztresenosti, tugi, oslabiljenju spomina, nervoznem glavobolu, napadom jeze, želodčnim motnjam, preveliki občutljivosti, trganju v členkih, splošni ali delni oslabiljenosti ter od drugih neštetih pojavov bolezni,

morajo zahtevati mojo knjižico utehe!

Oni, ki jo bodo pazljivo prečitali, bodo prišli do radostnega spoznanja, da obstoja enostavna in edina pot do ozdravljenja in življenske radosti.

Ne odlašajte in pišite še danes!

Ernst Pasternack, Berlin SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 468.

Izbrano parfumerijo dobite v drogeriji

Sanitas, Ljubljana

Dunajska cesta št. 5

CELJE

Samo na dva načina.

Žena: Pečenka se lahko pripravi na različne načine.

Mož: Kolikor jaz vem, samo na dva.

Žena: Kako boš ti to bolje vedel od mene?

Mož: Tako, da se pečenka lahko je ali pa ne.

Definicija monologa.

— Papa, kaj pa je to monolog?

— Monolog je, kadar se mama z menoj pogovarja.

RADIOAPARAT ki nima nebroj nepotrebnih gumbov
bo ugajal vsaki dami.

Oglejte si jih pri **RADIOTEHNIKA TONE POLJŠAK**
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 5.

RAIE
TWEED
GEORGETTE
PANAMA
CHARMELIN

TRENCHCOAT MODE

v vseh barvah in krasnih najnovejših vzorcih za
plašče, kostume in obleke, le v modnem ateljeju

Elegantna izvršitev oblek,
plaščev in kostumov po meri

KONFEKCIJA
TRENCHCOAT DEŽNI
PLAŠČI

A. PAULIN
KONGRESNI TRG ŠT. 5

Presenečenje za naše čitateljice

Zavarovanje otrok.

Konzorcij revije »Žena in dom« hoče nuditi svojim naročnicam poleg dobrega, poučnega in zabavnega čtiva tudi še druge ugodnosti. Po zgledu velikih inozemskih ženskih listov je te dni sklenil pogodbo z zavarovalno družbo »Triglav«, ki je prevzela zavarovanje otrok naših naročnic. Ker smatramo to zavarovanje za eminentno važno socialno delo, smo sklenili, da prevzamemo del stroškov nase. Vsa navodila dobe naročnice v članku »Zavarujte svoje otroke proti nezgodam!«.

Dva in trideset ali štirideset strani?

Sedaj pa še nekaj o našem listu. Kdor pozna naše delo, ve, koliko truda, marljivosti in skrbi je treba, preden se uredi taka revija. On vam lahko pove, kakšni so stroški za tisk, za klišee, za upravo in drugo. Sicer pa primerjajte cene tukajšnjih in inozemskih revij, pa se same prepričate, kako poceni je list »Žena in dom«. V prvih dveh številkah smo rekli, da bodo imeli posamezni snopiči po 32 strani in da imajo le prve številke zaradi uvodnih člankov po 40 strani. Mi bi prav radi videli, da bi imele tudi nadaljnje številke po 40 strani. Od svojih naročnic ne želimo nič drugega kakor samo to, da plačajo naročnino za vse leto. Veliko naročnic je to že storilo in tem bodi izrečena na tem mestu prav prirčna zahvala. S tem so nam prihranile mnogo nepotrebnega dela in stroškov. Vse tiste, ki tega še niso storile, pa lepo prosimo, da nam nakažejo vseletno naročnino za revijo Din 48— in za prilogo 20—, torej skupaj Din 68—. Če plača le tri četrtine vseh naročnic po Din 68—, lahko tiskamo naš list na štiridesetih straneh namesto na obljubljenih 32. Velikost lista je torej v rokah naročnic.

Druga oziroma tretja naklada.

Naše naročnice se zavedajo, da je list dober in da je cena zelo nizka. Na drugem mestu priobčujemo nekaj dopisov, ki smo jih prejeli od naročnic. Najbolji dokaz, da se je revija priljubila vsem čitateljicam, je ta, da smo morali prvo številko že januarja meseca še enkrat

natisniti. A tudi druga naklada in prva naklada druge številke nam je že pošla. Zato smo te dni že tretjič natisnili prvo številko in drugič drugo številko. Nove naročnice dobe prvo in drugo številko vezano skupaj s tretjo številko.

Da nam zopet ne poidejo prve številke, smo jih dali natisniti nekaj tisoč več.

Ponavljamo še enkrat: mi bomo izkušali list tako izpopolniti, da bo imela vsaka naročnica svoj izdelek za naročnino bogato poplačan.

Zvestoba za zvestobo.

Vsaka čitateljica naj stori svojo dolžnost, in sicer:

1.) naročnina v znesku Din 68— naj se plača za vse leto. Tiste, ki bi tega ne zmogle, naj nakažejo naročnino vsaj za pol leta (Din 35—);

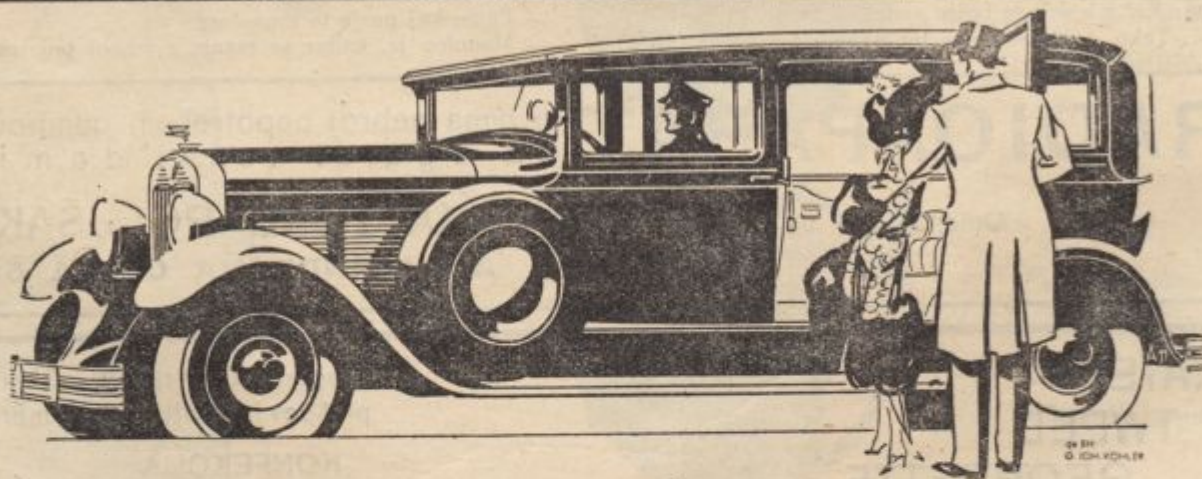
2.) uredništvu naj se pošiljajo dobri članki in nasveti ter sporoče želje, kako naj bo list urejevan;

3.) upravi (Prule 11) naj vsaka čitateljica pridobi vsaj po eno novo naročnico. Tista, ki pridobi deset novih naročnic, dobi od uprave lepo nagrado.

List je vreden tega truda. Zato prosimo, agitirajte in širite revijo »Žena in dom«!

Krojna pola.

Prejšnji mesec smo razposlali krojno polo vsem naročnicam. Prosili smo, naj naročnice, ki ne mislijo naročiti priloge, vrnejo prilogo kar v našem ovitku. Tiste, ki obdrže prilogo, so pa dolžne plačati naročnino nanjo (Din 20—), torej z naročnino na revijo vred Din 68— za vse leto. V naše začudenje in presenečenje pa smo dobili vrnjenih samo 86 prilog. Verjemite, da je bilo to prijetno iznenadenje za nas. Pripravamo, da prva krojna pola ni bila lepo risana, ali vsak začetek je težak. Tudi priloga, ki je priložena tej številki, še ni takšna, kakršna bi morala biti in kakršno si želimo. Nalašč smo si za kroje v inozemstvu naročili moderne risalne modele, ki pa žal še niso došli. Ko dobimo te aparate, potem bodo naši kroji res vzor krojnim polam.

ADLER FAVORIT Gospodar ceste

Potovanje z Adlerjem je divno! Vi in Vaš voz sta si kakor dva prijatelja, hvaležni ste mu za njegovo vztrajnost, za njegovo zanesljivost in za njegovo moč.

V njem se počutite popolnoma varnega: glavne Adlerjeve zavore odvrnejo vsako nevarnost! Kadar oddirjate po cesti, Vam ni treba drugega, kakor da pritisnete nalahko na pedal Adlerjevega centralnega mazilnega sistema, pa je namazanih 24 mazališč šasije.

To je komfort! To je ADLERJEV FAVORIT, vozilo vseh tistih, ki veliko zahtevajo! Poizkusite!

GLAVNO ZASTOPSTVO:
ING. C. R. LUCKMANN, Ljubljana, Ahacljeva cesta 10.

Še nekaj o prilogi za ročna dela.

Tudi tretji številki smo priložili vsem naročnicam priložilo za ročna dela in kroje. Tistih šest in osemdeset naročnic, ki so prvo krojno polo vrnilo, prosimo, da si ogledajo priložilo, ki je priloženo tej številki. Ni mogoče, da bi take priloge nikdar ne potrebovale. Cena je tako smešno nizka (saj dobite za dva dinarja komaj polo ovojnega papirja), da ne more biti vzrok za vrnitev. Ko bi vsaka naročnica prejela tudi krojno priložilo, bi nam bilo prihranjenega mnogo truda. Sicer bi pa morali za teh 86 naročnic voditi posebno kartoteko. Če pa katera naročnica le ne more rabiti priloge za ročna dela in kroje, naj to posebej sporoči z dopisnico na upravo (Prule 11). Stroške 50 par za dopisnico si lahko odračunamo pri prvem nakazilu naročnine.

Nekatere naročnice so še na nekaj pozabile!

Med naročnicami je tudi še nekaj takih, ki niso poslale še nobene naročnine, čeprav je po vsem svetu navada, da se naročnina za liste plačuje naprej. Te naročnice prosimo vnovič, da nam nakažejo še danes Din 68—, če pa težko plačajo za vse leto, naj pošljejo naročnino vsaj za pol leta (Din 35—). Cena revije je zato tako nizko kalkulirana (primerjajte cene drugih revij), ker smo bili trdno prepričani, da se bo list redno plačeval. Saj smo list poslali samo tistim, ki so se zavezale, da ga v osmih dneh vrnejo, če ga ne mislijo naročiti. Iz kartoteke smo torej črtali vse tiste, ki so list vrnilo. Naročnice, ki list prejema in še nimajo plačane vseletne naročnine, pa prosimo, da nam ostane ali vsaj drugi obrok nakažejo. Pomnite: revija bo imela 40 strani, če bo tri četrtine naročnic plačalo naročnino za vse leto.

Vzemite te iskrene besede k srcu. Ve za nas, mi za Vas.

Naročnice, ki so položnice založile, dobe drugo na najbližjem poštneju uradu in naj nanjo napišejo številko 15.490 «Zena in dom».

Reklamacije.

Nekaj naročnic, ki niso dobile druge številke, nas je prav pošteno oštelo. Hudo nam je bilo. Skrbno smo preiskali, kje bi utegnil biti vzrok, da ta ali ona ni dobila

lista. Skoraj v vseh primerih smo ugotovili, da je bil list v redu poslan. Seveda se pa zgodi, da je naslov preslabo nalepljen ali da se list na pošti izgubi ali pa drugam dostavi.

Po navadi so pa naročnice teh nerednosti same krive, ker ne zapišejo razločno svojega imena in natančnega naslova. Zgodi se tudi, da je naročena recimo Marija Gornik, plača pa hčerka Anica in tako dobivata vsaka po en izvod. Na položnico naj se torej vedno napiše ime naročnice in natančen naslov.

Kadar katera naročnica ne prejme svojega lista v redu, naj to napiše na listek papirja in zapiše razločno svoje ime, natančni naslov in zadnjo pošto. Listek naj vtakne v odprto kuverto, nanjo pa naj (v desnem kotu, kjer je prostor za znamko) zapiše: «Reklamacija. Poštneje prosto.»

Inserati.

Živimo v moderni dobi reklame. Reklama je svetovna sila in strokovnjaki trde, da listi in revije, ki nimajo oglasov, tudi ne morejo imeti dobre vsebine niti veliko naročnikov. In to je resnica. Le pogledjmo inozemske liste. Listi, ki imajo največ inseratov, so tudi po vsebini najboljši in imajo največ naročnikov. Brez oglasov si sodobni svet ne more misliti dobre revije.

Zato Vas vprašamo: ali ste že kdaj pomislile, zakaj inserirajo velike tvrdke v našem listu? Največ zato, ker jim je revija všeč, potem pa zato, da Vam nudijo svoje dobro blago. In kdo Vam lahko nudi dobro blago? Pač samo tiste tvrdke, ki imajo veliko odjemalcev. Velik krog odjemalcev so si pridobile z oglaševanjem. Tako, vidite, gredo velike tvrdke roko v roki z razširjenim listom, kajti one dobro vedo, da ima slab list malo naročnikov in zanje malo odjemalcev.

Za tvrdke, ki inserirajo v našem listu, gotovo veste, da so seriozne. Zato Vam priporočamo, da pri vsakem oglasu izkoristite pravico, ki Vam jo nudi inserat, in zahtevate od naših tvrdk ponudene vzorce ali pa prospekte, kataloge in cene, pa tudi pojasnila. Sklicujte se pri tem na našo revijo. Tako bodo tudi one vedele, da veste ceniti ponudbe tvrdk, ki oglašujejo v reviji «Zena in dom».

Kaj bo, če opešam!

Koliko družinskih očetov se boji, da bi vsled prenapornega dela v njih službi ne prišel čas, ko ne bodo več mogli skrbeti za svojo družino!

Nihče se ne more ogniti svoji usodi, vendar je mogoče, da si človek okrepi odpornost svoje fizične in intelektualne moči. Po navadi sicer pravimo: „Kdor ne dela, naj tudi ne je!“ ali moglo bi se reči tudi nasprotno: „Kdor veliko dela, mora tudi dobro jesti!“ zakaj odkod naj bi jemali odpornost in telesno moč, če ne od hrane.

Ohranjajte si svojo fizično in intelektualno moč z Ovomaltinom.

Ovomaltin je naravna krepilna hrana, ki ima veliko redilno vrednost, se lahko prebavlja in je bogat z elementi, ki ustvarjajo energijo in krepe telo.

Skodelica Ovomaltina nam bo omogočila, da svoje dnevno delo lažje in uspešno dokončamo.

Zahtevajte brezplačno vzorec, sklicujoč se na ta list, od tvrdke:

D. R. A. W A N D E R, d. d. v Z a g r e b u.

ELEGANTNA
·DAMA·

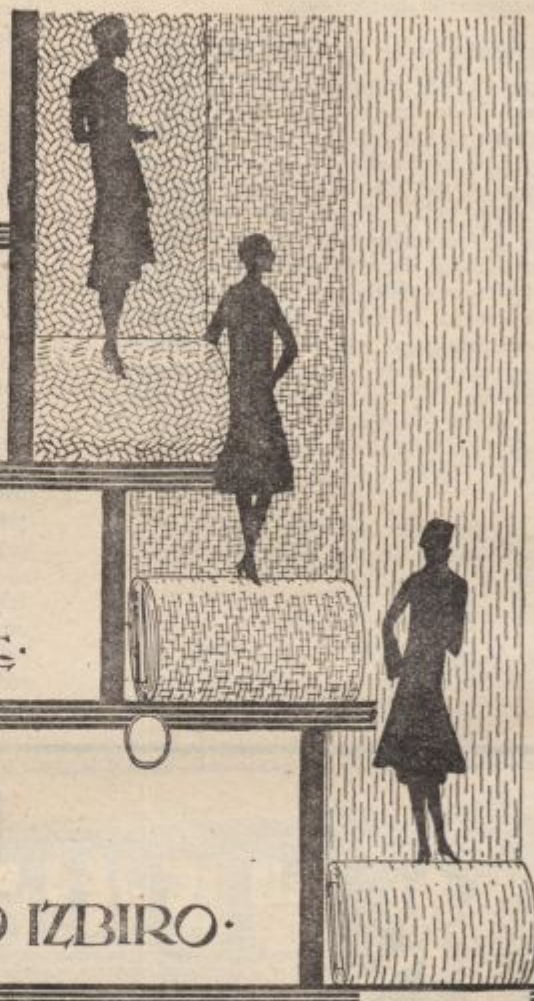
KUPUJE
·ZA PLAŠČ·

VEDNO
·NAJMODERNEJŠE
VZORCE·

OGLEJTE SI
·NAŠO BOGATO IZBIRO·

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

ŽENA IN DOM

Letnik I.

V Ljubljani, dne 15. marca 1930.

Štev. 3.

T. R.:

M a s k e

Pustni torek...

Dan, ko vse nori, ko ljudje s krinko na obrazu prav za prav snamejo krinko s svojega obraza, krinko, ki z njo prej in potlej zakrivajo oči in obraz; dan, ko se brez vzroka nori, medtem ko se človek veseli in upijanja samo zato, ker je to stara navada.

Vesele se bogati, no tudi siromaki gledajo, da sodelujejo na tej gostiji, čeprav bolj skromno.

Maja šteje sedemnajst let. Lepa je in mlada, vendar nima rada bučnega veselja, saj jo tare siromaštvo, beda, vsakdanja borba za skorjo kruha. V službi je v nekem damskem česalnem salonu. Tudi ona slednji večer komaj čaka sedme ure, da vzame svoje reči in gre z dela. Nje oče je bolan in brez službe. V hiši revščina in še troje majhnih otrok.

Njej bi se ne mudilo domov, ker ve, kaj jo doma čaka: vedno isto — jok in lakota.

Toda pred salonom, ki je v njem delala, jo je čakal slednji večer mladi dijak Ivan. Tudi on je bil revež.

Rada sta se imela.

Spremil jo je vselej do doma, spotoma pa sta si pripovedovala svoje male doživljaje, sanjari o boljši bodočnosti, kakor je že, kadar se imata rada dva, dva siromašna mlada človeka.

To so bili edini sveili trenotki v Majinem mračnem življenju.

Pustni torek...

Ob sedmih zvečer.

On si je izposodil smoking, a ona je že opoldne oblekla edino svojo boljšo obleko iz navadne svile, krinko pa je dela v torbico.

Ivan je imel razen tega v žepu petdeset dinarjev predjema na mesečni honorar od instrukcije.

Maja ni imela rada bučnega veselja. Ali na to noč se je vendarle veselila. Plesala bo z

njim. Nekoliko ur bo v njegovi družbi. Pozabila bo vsaj za ta čas na bedo doma. Pozabila bo in veselila se bo...

Hodila sta naglo, da čimprej prideta v toplo dvorano. To je bil prvi njen ples. Maja se je pri svoji prijateljici naučila plesati, vendar ni še nikdar plesala v plesni dvorani, v slavnostno razsvetljeni dvorani... z Ivanom... In zato ni drhtela samo od mraza, ampak tudi od veselega razburjenja, ko je hitela z Ivanom po belih ulicah.

Ko je Maja s svojim kavalirjem stopila v dvorano, je ondi že vladalo živahno razpoloženje...

Sijaj... blesk... razposajenost.

Krinki sta si nateknili na obraz, preden sta stopila v buffet.

Sedela sta za majhno mizico. Njuna večerja v razkošni restavraciji je bila skromna.

Maske so švigale mimo njiju. Vse je bilo veselo.

Moški so gledali lepo Majo, a ženske maske postavnega mladeniča...

Mimo njune mizice je šla Španjolka in izvivajoče pogledala Ivana.

Nasmehnila se mu je... Ivan je to čisto dobro opazil. In ako bi bil tudi dvomil, da je bil ta smehljaj njemu namenjen, bi se bil moral ta dvom malo pozneje razpršiti, ko mu je lepa Španjolka z roko vrgla poljubček...

Prvi mah se je Ivan malo zmedel. Ko so ga pa tudi druge maske milo pogledovale, se mu je to dobro zdelo in začel se je sramovati svoje Maje, ki je, tako skromno oblečena, navno sedela kraj njega in samo tam pa tam izpregovorila po kakšno besedo.

In Maja se je zdaj pokesala, da je šla na to zabavo. Ivan je zapazil, da ji nekaj ni prav, pa je odšel z njo v plesno dvorano, da jo spravi v boljšo voljo.

Komaj sta zaplesala, se jima je približal eleganten gospod in poprosil Majo za ples.

Ona ni hotela pustiti svojega kavalirja, ali ta ji je hitro zašepetal: «Ne smeš odkloniti!» Malo nato je Maja plesala s tujim gospodom.

Ivan je komaj čakal na to.

Rinil se je skoz dvorano. Njegovo oko je nekoga iskalo: lepo Španjolko...

In res jo je našel. Bila je slučajno sama in kakor da je čakala na plesalca... ali pa morda nanj?

Ko je godba prenehala, je Maja takoj pustila svojega kavalirja in začela nemirno iskati svojega Ivana po plesni dvorani.

Ni ga našla.

Zavila je na hodnik in šla skoz malo dvorano. Že je hotela oditi, ko je ugledala v kotu Ivana, sedečega z — lepo Španjolko. Plaho se mu je približala. Ivan se je prvi mah nekoliko zmedel, ali hitro se je zavedel in rekel s prisiljenim mirom svoji dami: «To je moja Maja...»

Maji so solze zalile oči. Ni vedela, kaj bi, in komaj se je brzdala, da ni glasno zajokala.

Tisti čas pa je godba vnovič zaigrala, in preden je mogla izpregovoriti, je Španjolka odvedla njenega dragega v plesno dvorano...

Maja je čakala.

Okoli enajskih je zopet srečala Ivana v Španjolkini družbi.

— Čas je, ali bi ne šla domov? mu je zašepetala Maja.

— Čemu pa stojiš tam v kotu! Videl sem, kako si odklonila nekaj plesalcev, ki so prišli pote! Pleši! Nocoj moramo biti veseli.

Španjolka ga je dregnila z laktjo. Ivan je bil v zadregi.

— Še en ples in da spremim damo, pa pridem pote!

In takoj nato sta zopet izginila.

Maja ni plesala z nikomer. Že dolgo se ni čutila tako nesrečna kakor ta večer. Komaj se je držala na nogah od silne utrujenosti. Kako se je kesala, ker se je dala pregovoriti, da pojde na to zabavo.

Dvanajsta ura.

— Snemite maske! se je zaslišal vesel hrup.

Čez nekaj minut se je prikazal Ivan. Bil je bled in razburjen.

— Prav praviš... vroče je in soparno... Bolje bo, da greva domov!

Maja se je ozrla: tam ob zavesi je stala lepa Španjolka, na katero je bila ona tako ljubo-sumna. Zdaj ni imela več krinke na obrazu: bil je to neki mladenič, ki se je prav od srca smejal, ker mu je ta predpustna burka tako imenitno uspela.

Otroško pred-

Agilno telesno kulturno društvo «Atena» v Ljubljani je tudi letos napravilo otrokom «pravo» maškarado. Na tej prireditvi so bili malčki prav vseh slojev. Med njimi ni bilo nobene razlike. Veselje je bilo

pustno rajanje

gledati, kako vzorno so se vedli in koliko prave elegance so ti mali plesalci in plesalke pokazali pri plesnih točkah. Ti malčki bi bili lahko marsikateri družbi za zgled.

(Foto Uršič, Ljubljana.)

Rut Vavpotičeva

Malo je slovenskih ženskih umetniških imen, da bi jim mogla dati razmaha domovina. Skoro neopaženo izginjajo v velikem svetu in po ovinkih zaznamo o njihovem razcvetu šele iz — tujine. Slovensko ženstvo pa skriva v sebi mnogo bujnih cvetov duševne in telesne popolnosti in čarobne harmonije vnanjega in notranjega sveta, izraženega v umetnosti.

Med njimi je naša ljubka plesalka Rut Vavpotičeva, hčerka našega portretnega in salonskega mojstra-slikarja. Po rodu je Idričanka, odtod menda tudi njena živosrebrna čud. Pri krstu je dobila za Slovence nenavadno ime Rut — po slavnih plesalki Ruth St. Denis. Usodno naključje jo je določilo za ta poklic. Rut se živo spominja svoje zgodnje mladosti in veruje v mistično določnost usode. In ne brez vzroka. Njen prvi plesalec je bil — Ivan Cankar. Kot mala deklica je prišla s svojim očetom v družbo veselih in razigranih gostov. Med njimi je sedel židane volje tudi Ivan Cankar. Ko se je v kotu oglasila harmonika, je veliki pisatelj in znani ljubitelj otrok skočil k Rutici in jo zavrtel med mizami in stoli v razposajen ples sredi presenečenih gostov... Prav tisti večer je Cankar - otrok kritično obolel. Bil je njegov zadnji ples v življenju.

Mala Rut je pa nastopila svojo namenjeno ji pot.

Enajstletna že pleše v opernem baletnem zboru nedolgo po prevratu. Njena drobna, graciozna pojava in plesna ubranost v baletih («Kopelija» itd.) ter operah («Lakmé», «Mignon» i. dr.) ji osvojita publiko. S trinajstimi leti stopa v vrste solistk in prvih balerin kot učenka ruske dvojice Pohana in Polakove, vzgojiteljice naše pariške plesalke Lidije Wiśniakove.

Od tedaj nastopa na domačem koncertnem odru in na akademijah v družbi Štritofa in blagopokojne umetnice-pianistke Dane Kobler-Golijeve. Z našo odlično pianistkinjo Poženelovo obišče Celje, Maribor in manjša slovenska mesta in dosega viharne uspehe s Schumanom, Čajkovskim, Griegom, Chopinom in Škerjančevo orientalsko suito. Umetniška pot — zlasti slovenska — pa je dolga in neizprosno trda. Mala Rut to dobro vé, a v njeni topli in svetsko široki dušici že gori plamenček iz večnega ognja Poklica. Skromno in neopaženo se priprav-

lja v preizkušnjo in šolo tujine. Država ji prizna štipendijo in štirinajstletna Rut se znajde v Parizu pri strogi učiteljici velikega baleta, Gončarovi, ki ne pozna pri vajah usmiljenja z malimi prstki Rutčke. Tri leta vežbanja, opazovanja, iskanja in prvih uspehov preizkusijo odpornost neugnane vitalitete male umetnice. To so leta prepotrebne višjega umetniškega rokodelstva in trnjeva pot v resnici malo očarljive borbe za uveljavljanje božjih darov, namenjenih v žetev le izredno vztrajnim. Na jugoslovensko-francoskih proslavah, ki jih prireja naš pariški veleposlanik Spaljaković, pa dobrodelnih koncertih «Le Jouvenala» in plesnih nastopih v salonu gospe Sternove že najdemo našo prijateljico sredi najbolj izbrane pariške družbe. Svojo umetnost pokaže tudi japonskemu ambasadorju.

Dober sloves je močnejši od denarja.

Z rusko družbo «Korobok» se odpravi Rut na turnejo po Španiji. V deželi plesa žanje nenadejane uspehe. Preko SS. Sebastiana obišče družba Burgos, kjer je nazivljejo «čudovito plesalko». Slavnih slikar Julijan Fortunato pa prinese o njej kar pol strani risanih plesnih studij v «El Pais Vasco». V Madridu doživi balet v prisotnosti kralja in kraljice svoj največji uspeh. Kraljeva dvojica izrazi Rutici svoje posebno priznanje in družba mora svoje gostovanje v prestolnici Španije ponoviti. Zatem obišče «Korobok» vsa večja mesta, predvsem ob atlantski obali. Naposled Barcelono. Vavpotičeva, ki je nastopala ves čas pod umetniškim imenom Varja, se vrne po trudapolni turneji domov.

Po načelu mladega Ketteja «popolnitev bodi moj vzor» gre Vavpotičeva v šolo slavne Igorove, da dobi novih impulzov in pridobi na plesni tehniki. V trdi in dragi šoli se snide s svoječasnno primobalerino v Ljubljani, Nikitino, ki je danes plesalka svetovnega slovesa. Za studij pa je treba denarja. Po nekaj mesecih jo srečamo v velikem pariškem «Casino de Paris» v reviji «Les Ailes de Paris». Nevzdržne razmere sredi talmiplesalk, režiserjev in vsiljivih direktorjev pa jo prisilijo, da po burnem nastopu z upravo razveljavi svoj kontrakt in preko noči zapusti nečedno družbo in se vrne v šolo Igorove. Tu jo pridobita znamenita plesalka in igralka Ida Rubinsteinova in slavna

Nižinska za turnejo po Evropi. Slede neštete mukapolne vaje od zore do pozne noči. Rut se nahaja sredi elitne trupe, sestojече iz izbranih plesalk in plesalcev. Doživlja najrečnejše umetniške sanje med dirigenti kot so Stravinske, Ravel, Auric, Milhand, Honegger in veliki Benois. Po dolgih mesecih slede prve predstave v pariški Veliki operi. Balet žanje velike uspehe. Kritika hvali glasbo, soliste, režijo in koreografijo, le božanstvena Ida Rubinsteinova, ki investira težke milijone v slavo svojega ogromnega lukrativnega podjetja — kot plesalka ne užge. Balet gostuje v Kraljevi operi v Bruslju, Monte Carlu, v državni operi na Dunaju, v operi «Scala» v Milanu, v Neaplju in spet v pariški Veliki operi.

Umetniška slava je muhasto dete.

V Parizu se je Vavpotičevi to dete nasmehljalo kot nikdar poprej. Nastopila je v glavni

vlogi vile rož Alcyste novega Auricovega baleta in zmagala z mlado voljo do uspeha kljub težavam in zavisti. Sredi velikega sveta se je z nedeljenim odobravanjem uveljavilo slovensko umetniško dekle njej sami v vzpodbudo in v čast naših zmožnosti.

Seveda je mlado umetnico vodila do uspeha le nezmagljiva vztrajnost, živa vera v njeno znanje in samozataja v vseh strahu in obupa polnih trenutkih.

V počitniški dobi prihaja Rut domov. Srečamo jo v kopališču Ilirije, ob Savi ali na Gorenjskem.

Nedolgo — in spet jo pozove k sebi Pariz. Podjetje Rubinsteinove najde v likvidaciji in Nižinska sestavlja svojo lastno baletno družbo. Prav tedaj umre tudi Dragilov, duša najznamenitejšega baleta sedanje dobe, Speciosevo, poleg Pavlove morda največjo plesno korifejo sveta, sprejme Velika opera.

Dolgi dogovori za združitev obeh družb pa jemljejo Vavpotičevi čas in denar. Z Gaskelovo jo korajžno mahne v Madrid in nastopa z njo kot «Sestri Garoff» z vsestranskim uspehom. Vmes skoči še v Toledo in se vrne v Pariz.

Naša slika jo prikazuje v plesu bahkantk in v zbirališču mondenega Pariza «Le Lido».

Pred kratkim sta «Sestri Garoff» nastopili v pariškem Musichalu Bobino s Falla-Saint-Saens-nom, Albenizom, Rebikovom, Škrjancem itd.

To je nekratka pot Rutice Vavpotičeve.

Poleg Lidijske Wisiakove je ona naša najodličnejša plesalka široke izobrazbe in prištne umetniške čudi. Lepim uspehom se ima zahvaliti svoji prirojeni dražesti in ljubkosti, a tudi izborni šoli, ki ji odpira vrata neizčrpne samostne iznajdljivosti tudi v bodočnosti.

Resnično razveselilo bo tudi Ljubljano, da ji po dolgem času spet pokaže svojo v pravem plesu posvečeno in v svetu dozorelo umetnost.

Ivo Peruzzi:

Ema Destinova

Dne 28. januarja letošnjega leta je preminula, od kapi zadeta v ordinacijski sobi zdravnika v Budějovicah, slavna češka operna in koncertna pevka Ema Destinová, prvakinja vokalne umetnosti, žena širokega razgleda in osebnost svetovnega formata.

Rojena v Pragi leta 1878, kot starejša hčerka premožnega pivovarnarja Emanuela Kittla, je v mlajših letih gojila vijolinski študij in se bavila s pisateljevanjem. Izdala je v Berlinu svojo knjigo prvencev-sonetov v nemškem jeziku. Prevajala je besedila pesmi, uredila in izdala «Album klasikov» in komponirala 12 cikličnih pesmi «Zahrada srdce». Pisala je basni in librete ter dovršila

velik roman in prizor «Ustoličenje Libuše» poleg Milade (Dalibor), njene najslavnejše češke operne partije.

Zaradi svoje vsestranske izobrazbe, impozantne pojave, a predvsem zaradi svojega čudovitega srebrnozvonkega, jasnega in mehkega glasu, dognanega v oblikovnem in dinamičnem oziru do popolnosti, je Destinová že v pričetku svoje kariere zavojevala velik svet. Umetniško ime je prevzela od svoje pevske učiteljice, gospe Loewe-Destinové. Prvo veliko operno partijo je pela v Berlinu kot Santuzza in bila tam tudi takoj angažirana. Na pogostih gostovanjih doma je kot neprekosljiva interpretka čeških klasikov vžigala tudi z narodno pesmijo svoje rojake. Velikopotezni nje značaj pa ji ni dal pokoja. V letih 1905–07 jo najdemo v Londonu, kjer triumfira kot Aida, v Troubadurju, Glumačih, Don Juanu itd. V tem času nastopa v Parizu. V središču nemške visoke muzike, v Bayreuthu, osvaja svet razvajene glasbene publike v Wagnerjevih cikličnih operah. Nemški cesar je skušal ugnati tudi njo in ji diktiral, kako naj poje in se oblači v Leoncavallovi operi «Roland von Berlin». Destinová pa v umetnosti ni poznala cesarjevih ukazov. Smelo se je rogala vsemogočemu Viljemu, a novi uspehi umetnice so porazili tudi njegovo «božjo jezo», da jo je celo odlikoval in obdaroval. V teh časih je komponist R. Strauss pripravljala svojo «Salomo» upravo za Destinovo. Močnejše zmage si še nobena slovanska umetnica v predvojni Nemčiji ni priborila. Doma so ji njene izrazite simpatije do starejše češke glasbe in naslov «kraljevska pruska komorna pevka» izvestni krogi zamerili. S temi nezaslužnimi disonancami se je pričela v vseh časih in narodih ponavljajoča se tragika velike umetniške osebnosti, rastoče preko ozkomejne domovine.

Leta 1908. je sprejela engagement v Ameriki in pela na Metropolitanki s K. Burianom Wagnerjeve in Puccinijeve opere. Dobra prijateljica umetnice Kamila Wišova pripoveduje v svojih spominih na Destinovo, da je leta v življenju izjavila: «Politika je pričela in končala mojo kariero». In res. Ob izbruhu svetovne vojne je padla v nemilost pri prenapetih berlinskih mogotcih in se ponovno vrnila v Ameriko, kjer je izročila važne vesti iz domovine Masaryku in njegovim. Povsod je odločno nastopala za osvobojenje Češke in vrnitvi se v domovino prirejala po njej umetniško-nacionalne koncerte s češkim traktom na prsih. Nekaj časa so ji celo prepovedali nastopati. Ob prevratu je navdušila Prago v vlogi Libuše na slavnostni predstavi v Narodnem divadlu do ekstaze. Kot Libuša je tudi ona prerokovala narodu mir in lepšo bodočnost. Umetnici Destinovi pa mir ni bil usojen.

Vajena širokega razmaha odide l. 1919. z orkestrom Narodnega divadla in Kovařovicem v London, poje v partiji Dalile v Parizu in gostuje doma kot Tosca in Milada v svoji najljubši vlogi.

Naslednje leto jo najdemo spet v Ameriki, na turneji od Newyorka do Washingtona. Potem se vrne v svoj gradič Stráž na južnem Češkem. V pokojnem zatišju ribari in si utrja načeto zdravje. Ureja svoje dragocene zbirke in knjige in prihaja v finančne težave. Država odkloni v nakup ji ponudene dragocenosti. Leta teko in nov čas se poraja. Za Destinovo prihaja jesen in z njo samota. In s samoto razočaranje in — smrt.

Malokateri pevki je bilo usojeno preromati globus v tolikanj častnih pohodih, razvnmati s čistim žarom umetnosti toliko kulturnih narodov in svoji zemlji tako samolastno uveljaviti njene velike muzikalne mojstre. In vendar spoznati, da je vse minljivo...

Ema Destinová je pred nekaj leti obiskala tudi Ljubljano kot gost v vlogi Mařenke v «Prodani nevesti».

Velika umetnica in češka žena - kozmopolitka je bila v čast svojemu nadarjenemu rodu in vzor nezlomljive volje in brezkompromisnih umetniških načel. Zato ne bo pozabljena.

Prvi koncert Marije in Olge Mihajlovičeve.

Prejšnji mesec sta priredili sestri Mihajlovičevi v dvorani Stanković v Beogradu koncert, ki so ga v muzikalnem svetu z velikim zanimanjem pričakovali. Na sporedu so bili Schumann, D'Ambrasio, Chopin, Albenac in Granados. Ime gospodične Marije Mihajlovičeve je že davno znano v glasbenih krogih, saj je ona z uspehom koncertirala že na Dunaju, v Beogradu, Parizu in v Pragi, in povsod se je kritika o njej prav povoljno izrazila. Mlajša sestra, gospodična Olga Mihajlovičeva, se je zdaj prvič pojavila v Beogradu s svojim koncertom, potem ko je dokončala svoje glasbene študije v Parizu. Gospodični sta poleg nespornega talenta pokazali tudi nenavadno virtuoznost, tako da bo te dve simpatični naši umetnici koncertna publika povsod z veseljem sprejela.

J. Z. List:

N a š a Z a l a

(Konec.)

Njena povest je bila zanimiva, pa se je zato nisem upal do zdaj motiti v pripovedovanju. Več manjših slik, ki je v njih nastopila, je še imenovala, celo kopico, a kdo naj si vse zapomni? Tudi je še omenila drugo gledališko igro «Deklica iz Honolulu» (The Girl from Honolulu), muzikalno komedijo gledališča Shriners Auditorium v Glendalu, Calif., v kateri je igrala in plesala naslovno ulogo.

Tako sem torej dovolj spoznal gospodično Zaranovo — igralko. Osebnost pa se mi je zdela zanimiva in obenem prikupna, pa bi se bil sedaj še rad malo natančneje seznanil z Zalo — žensko. Kakšni so njeni nazori o filmu v splošnem, to je izven njenega poklica, kako sodi še prav posebno o novorojenih govoričnicah, kako opazuje življenje vobče, kaj pričakuje ali si obeta od njega, kakšne želje, kakšne načrte ima za bližnjo bodočnost, ali se še spominja krajev svoje zgodnje mladosti, ali si želi nazaj, vprašanje za vprašanjem, ki sem nanja hotel, moral dobiti odgovor.

«Predvsem zelo ljubim svoj dom z vsem, kar k njemu spada: sama skrbim za zeleno tratico pred hišo in jo zalivam, sama obrezujem rožne in cvetlične grme, gle-

SRŠENOVA
ZALKA

Z A L A
Z O R A N A

v raznih filmskih
vlogah

dam na snago in skrbim za red na dvorišču, krmim svojo perutnino in —»

Ali prav slišim? Oči se mi začnejo širiti in začnjenja se v meni porajati dvom, ali res govorim z oboževano filmsko divo ali z navadno, skrbno kmetiško gospodinjo.

«— tudi po sobah najrajši sama pospravljam, in kadar mi čas dopušča, kuham —»

Zdaj pa je bila mera moje vere že prepolna! Pozabil sem na vse zahteve salonske olike in družabne dostojnosti in bušnil proti svoji volji v odkrit in prav pristrčen smeh, ko sem zapazil med vrati nizko in debeluhasto, dasi drugače dokaj čedno Zalino mulatsko služkinjo, ki se je prizibala z veliko košaro čistega perila v roki z dvorišča proti kuhinji.

«I, seveda, seveda, tudi pomivate posodo in jo brišete, perete, likate, snažite z milom in gorko vodo tla —»

«Nikar se ne smejajte! Kar sem Vam do sedaj povedala, je vse resnica. Kajne, da je res, Gingi? — ali mu pa ti povej, moja mala Mici! — in ljubeznivo je pobožala dva pritlikava, snežnobela francoska kodrčka, ki sta se medtem pripodila, razposajeno se zaletavajoč drug v drugega, iz sosednje sobe.

Morda je Gingo res kaj odvrnil ali pa Mici, le žal, da mi ni pasji jezik nič kaj preveč umljiv!...

«Sicer pa sem jako navdušena za sport, predvsem za golf, kopanje in jahanje. Jahanja sem se naučila kaj hitro, saj so bili cow-boyi, ki sem z njimi tolikokrat delala v zapadnih slikah, vedno jako ljubeznivi in postrežljivi z mano.»

Ali je to kaj čudnega? Rad bi vedel, kdo bi z njo ne bil?

«Zvečer doma pa najrajši čitam povesti, igram pianino, poslušam svoj radio ali pa rišem, če že ne grem v kino ali pa v gledališče. Da, tudi s pisateljevanjem se precej ukvarjam; napisala sem že več krajših iger, ki bi jih kdaj tudi prav rada pripravila za slovenska gledališča. Seveda pa bi najrajši vodila njih uprizoritev sama, ker imam v tem pogledu svoje posebne ideje.»

In začela mi je razlagati podrobneje o svoji zadnji igri, ki jo pripravlja ravno sedaj za oder.

«Tudi domačemu slovenskemu filmu bi jako rada pomagala...»

Krasna želja! Škoda, da nisem velik, bogat filmski podjetnik! — sem si mislil. Toliko praktičnih izkušenj, toliko zmožnosti, energije in dobre volje, ki se tu zastonj trati!

Hotel sem biti še bolj definitiven v tem vprašanju, zato sem jo ustavil:

«Ali bi upoštevali ponudbo, ko Vam bi jo stavili za povratek in udejstvovanje pri filmu v stari domovini?»

Nekoliko jo je skoraj osupilo moje tako direktno in najbrž nepričakovano vprašanje. Malo je pomislila, potem pa odvrnila:

«Ljubim Hollywood in ljubim njegove filme; tako sem se vživela v te kraje in to umetnost, da si brez njih že skoraj ne morem več misliti svojega življenja. Dobro, ko bi pa res dobila kako ponudbo iz starega kraja — well — premisliti bi bilo treba...»

«Kaj pa mislite o slikah govoričnicah?»

«Isto, kar večina drugih evropskih filmskih igralcev v Hollywoodu. Za sedaj so še novost, ki se še ni popolnoma preživela, pa vzbuja zato zanimanje in pozornost. Vendar pa se še niso izmotale iz plenice, iz stanja poizkušavanja in samo delnih uspehov, čutim pa, da imajo v sebi zdravo, čvrsto jedro in močno življensko silo in bo z njimi pridobila umetnost nedvomno nov, zanimiv in upoštevanja vreden način izražanja. V sploš-

nem pa nam, evropskim igralcem, za sedaj več škodijo ko koristijo, dasi jaz zaradi njih doslej še nisem naravnost trpela. Res da opušča večina velikih filmskih studijev v Hollywoodu bolj in bolj stare, tihe premičnice, zato pa so postali zopet toliko aktivnejši manjši, neodvisni filmski podjetniki, ki se za zdaj še niso lotili govoričnic v znatnejšem obsegu, pa imajo zato toliko prostejše roke pri tihih slikah.»

«Gospodična, povejte mi še, kaj igrate najrajši, kakšen tip vlog se Vam najbolj prilega?»

«Eksotičen ali pa močno dramatičen! Moja najsrčnejša želja je vedno bila, postati med filmskimi igralkami to, kar je Emil Jannings ali pa še rajši Lon Chaney med igralci. Nikdar si nisem želela veljati na platnu za majhno, krhko, porcelanasto punčko ali pa bledolično, flegmatično in otožno krasotico, ki trga na kosce srca vanjo zaljubljenih čestilcev iz salona ali ceremonialnega srednjeveškega knežjega dvorca. Dajte mi vlogo prebrisaue mednarodne intrigantke, potuhnjene ciganke, pretkane sultanove odaliske, indijske vampirke, apaške kraljice, krvavordeče revolucionarke, perverzne ali umobolne maniakinke, kreolske izkušnjavke ali karkoli podobnega, pa sem pri volji vrniti na stotero vse, kar čutim v sebi najglobljšega v umetniško-igralskih zmožnostih.»

Čutil sem instinktivno, da moj interview ne bo popoln, če se ne dotaknem vsaj še enega vprašanja, ki pa se mi je zdelo najbolj delikatno, tako da nisem najprej vedel, kako bi se ga najlaže lotil. Ravno kar pa je govorila o čuvstvih! Izrabiti sem hotel ugodno priliko nemudoma in izstreliti svojo zadnjo, veliko Berto, preden bi prešla zopet nazaj na resnejšo vsakdanjost.

«Občinstvo si dandanašnji ne more predstavljati gledališke ali pa filmske dive brez tucata ali totine ali tisočev do ušes vanjo zaljubljenih čestilcev in oboževalcev. Zato, če se Vam ne zdi impertinentno —»

«Ah, prav imate, a — kako naj Vam zaupam? Razbodbali boste v svet vsako besedo, ki bi morda nehote ušla iz ust, vsakdo pa, ki bo čital, si bo pa še sam vse kaj več mislil. Dobro, le recite, da sem ljubila, odkar sem se začela zavedati same sebe. Podrobnosti, posamezni slučajji ne štejejo; ni da bi jih človek omenjal. Ljubezen smatram za glavno os življenja; v njej dobivamo navdahnjenje, up in tolažbo v vsakdanjem trdem boju za obstanek. Srce brez ljubezni se mi zdi kakor ura brez vzmeti, življenje brez svetlobe, vesoljstvo brez žarkov ogrevajočega solnca. Bila sem vedno »a men's woman« (ženska moških), in takšna hočem ostati do zadnjega diha —»

Iz njenega finega in dragocenega radio-aparata se je razlegnil skrivnostni, mogočen in lep moški glas: «O, sole mior!...»

Njene oči so se zasvetile...

Tudi v Italiji je bila...

Ženske pravice in ženske zahteve v prejšnjih časih

Danes gledamo na ravnopravnost žensk, ki so si jo priborile zlasti v raznih poklicih, kakor na pridobitev najnovejšega časa. Pa ni tako, zakaj v srednjem veku so smele ženske izvrševati vsak obrt, za katerega so

ženske sile zadostovale. Še proti koncu 15. stoletja beremo v kronikah, da niso bile ženske izobčene iz nobenega obrta in da so imele iste pravice kakor moški. Pekovski, krznarski, pasarski, jermenarski, tkalski, strojarski, pozlatarski, zlatarski in svilotkalski obrt so imeli številne pomočnice. V predilnicah je bilo dvakrat toliko žensk kakor moških. Tudi v višjih uradniških službah so imele ženske svoja mesta. Le pomislimo, koliko je bilo v srednjem veku učenih redovnic, opatinj, pesnic in pisateljic. Ali zaradi velikega števila žensk se je v srednjem veku pojavilo žensko vprašanje. Izkušali so ženske nameščati po samostanih in zavodih, kjer so se bavile s pletenjem, šivanjem, prejo in s postrežbo bolnikom. Večina teh zavodov je pa bila ustanovljena samo za hčere uglednih družin, tako da je prav veliko žensk živelo od negotovega zaslužka ali — od prostitucije. Žensko vprašanje se je pa poostrilo, ko so začeli pomočniki izpodrivati pomočnice iz raznih obrtov, ki so preživljali v 16. stoletju težko gospodarsko krizo. V 18. stoletju ne dobimo v obrtih skoraj nobene ženske več. Tehnično-gospodarski prevrat, ki je ustvaril industrijo in kasneje veleindustrijo, je nudil že ob koncu 18. in v začetku 19. stoletja zlasti ženskemu svetu iz nižjih slojev najprej v obširnem domačem obrtu, pozneje pa po tvornicah precej zaslužka. Ali s tem še ni bilo rešeno žensko vprašanje za hčere imovitih družin.

Zavedno žensko delo za premaganje njih duševnih in telesnih težav v družbi se je pričelo šele v renesanci, ko je bilo znanje individualnosti zelo ojačeno in ko je našlo politični svoj vzor v francoski revoluciji. Že v njenem začetku so se pokazali znaki takih teženj. Razširjevali so jih spisi filozofa Condorceta.

V posebnih klubih organizirane ženske so izdale l. 1789. pod vodstvom svoje načelnice Olympe de Gougesove proti razglasu človeških pravic oklic ženskih pravic. Leta 1792. je izšla sloveča knjiga Angležinje Marije Wollstonecraftove: Obramba ženskih pravic, in isto leto je pisal tudi Th. pl. Happel na Nemškem: O občem ženskem izboljšanju.

Od tistega časa je pa žensko gibanje stalno raslo, dasi je zdaj pa zdaj zadelo na zapreke kakor na pr. na zatiranje ženskih klubov l. 1793.

V prvi polovici 19. stoletja je dobilo žensko gibanje navdušeno zagovornico v slavni francoski pisateljici Georgi Sandovi.

Nadaljnjo silno vzpodbudo mu je dal spis angleškega filozofa Johna Stuarta Milla: Ženska pristojnost leta 1869.

V severni Ameriki je imelo žensko gibanje takoj v svojem početku velik političen značaj, zakaj ženske so dosegle že v času državljanske vojne popolno enakopravnost z moškimi, in sicer tako glede zaslužka kakor glede svoje izobrazbe.

*

Prva žena — konzul. Žene vedno bolj prodirajo v diplomatsko službo. Za sovjetsko poslanico gospo Kolontajevo prihajajo Združene države s svojim prvim ženskim konzulom. To je Miss Pattie Hochedayeva, še mlada in zelo inteligentna dama. Službo bo nastopila na Holandskem. Prva Japonka, ki se je izobrazila v tujini, je bila profesorica gospa Atomi, ravnateljica šole, na kateri so se izobraževale japonske princeze. Umrla je leta 1929., stara 89 let.

Nekaj krasotic, ki so bile izvoljene pri lepotnem tekmovanju na Planinskem plesu v Ljubljani

Gdč. Truda Petelnova.

Gdč. Dora Bezlajeva.

Gdč. Mlada Celestinova.

«Miss Grčija»

ki je bila na mednarodni lepotni konkurenci v Parizu izvoljena za «Miss Evropo».

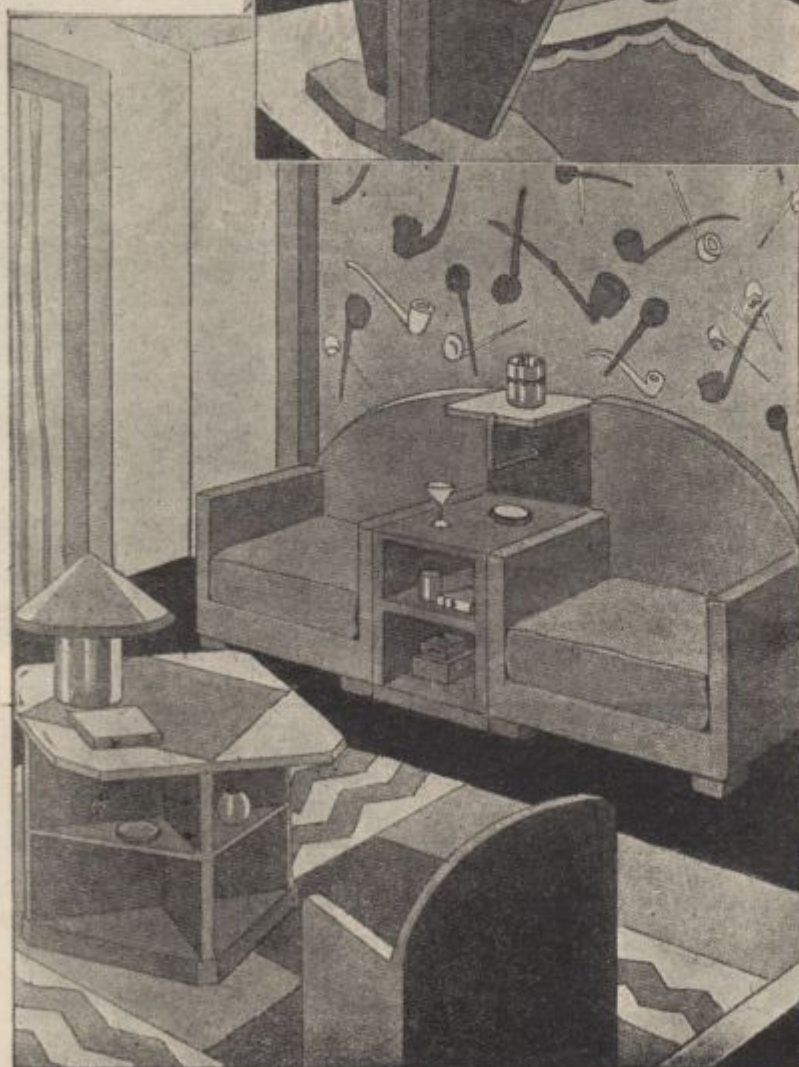
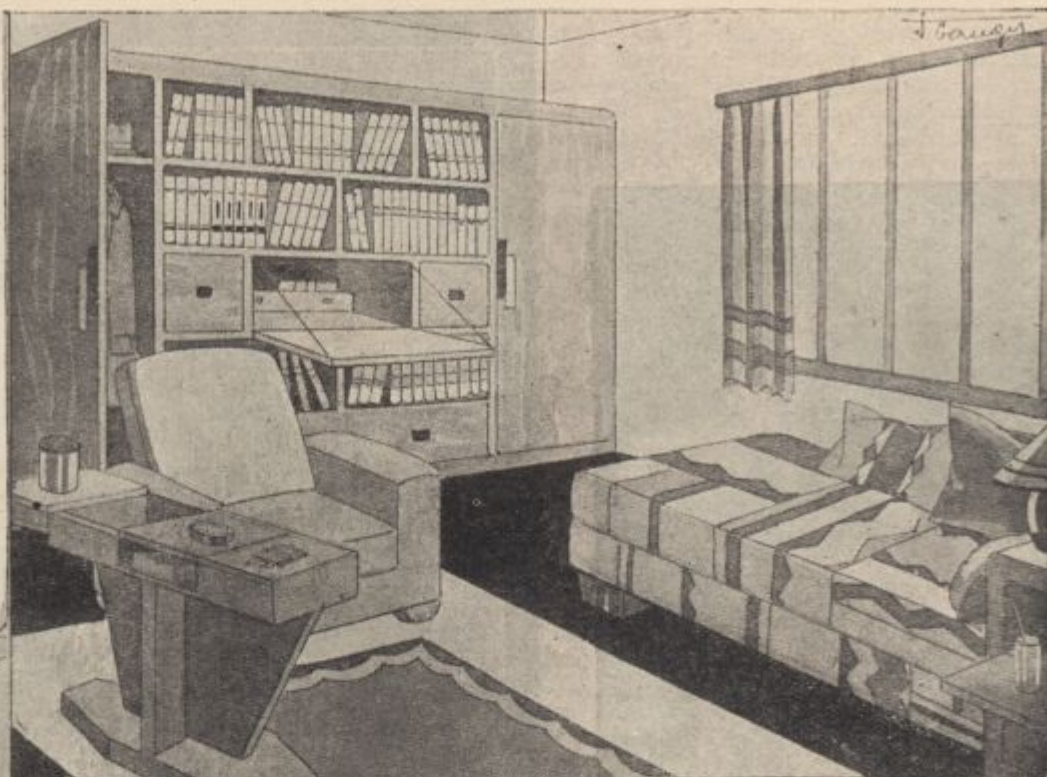
Desna slika:

«Miss Avstrija 1930»

Zastopnice osemnajstih evropskih držav, ki so konkurirale za častni naslov «Miss Evropa».

V prvi vrsti so od leve proti desni predstavnice: Italije, Danske, Grčije, Turčije, Francije, Španije, Rusije, Češkoslovaške in Belgije. — V drugi vrsti pa predstavnice: Jugoslavije, Nemčije, Avstrije, Rumunije, Bolgarske, Madjarske, Holandije, Anglije in Irske.

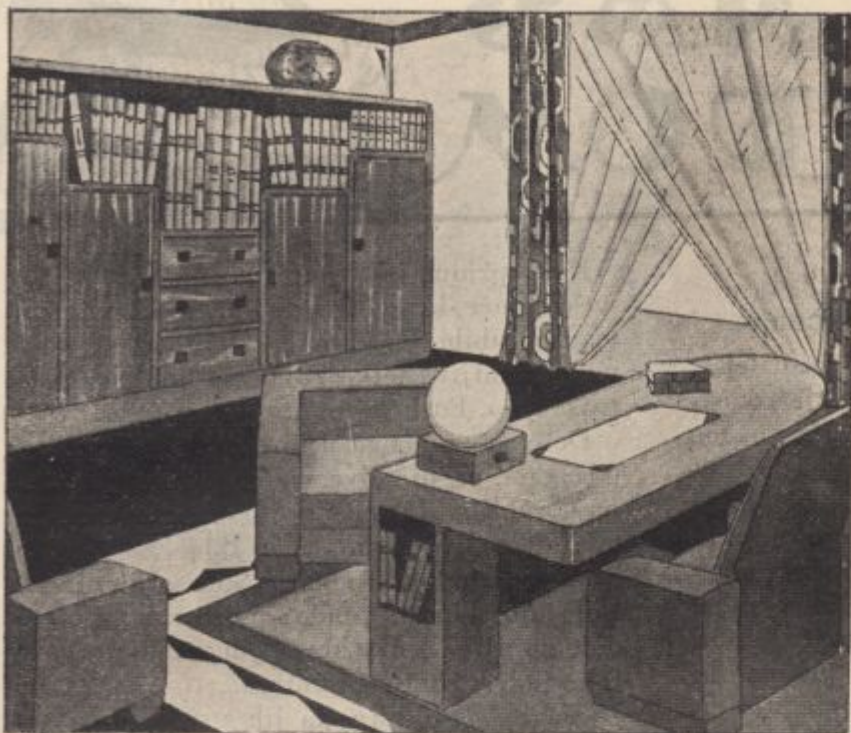

Moderno pohištvo spominja precej na mizarsko delavnico in seveda na ravnila in šestila. Vendar daje nove, nepričakovane in prijetne efekte, in edina njegova napaka je, da je nizko in zahteva sportno elastičnost in mlajša leta.

Zgornja slika kaže stanovanjsko in hkrati tudi delovno sobo. Po vsej širini zidu stoji nizka knjižnica s policami, predali in z desko, ki jo je treba samo spustiti, pa dobimo pisalno mizo. Ob vsaki strani je del omare za obleko in perilo, tako da je omara za knjige hkrati tudi omara za obleko itd. Spalni divan je pokrit s tkanino (juto in svilo) v rjavi, svetlozeleni in sivkasti barvi. Mali stolček, ki na njem sloni blazina, je pritrjen na divan, lahko se pa tudi odvijte ali pa sname s tečajev. Porcelanasta svetiljka ima prost senčnik iz pergamenta v obliki kupe. Fotelj je prevlečen z usnjem in stoji ob moderni pušilni mizici.

Spodnja slika nam kaže prav originalno, zanimivo in lepo sobo za pušenje v citronasti, oranžni in beli barvi. Te barve so v skladu z zidom in vrati. Zbirka pip, belih in rjavih, na zidu, ki je rumen z dvema rjavima (temno in svetlo) progama, izpopolnjuje harmonijo. Fotelja sta sestavni del kanapeja s pušilno mizico na sredi, na mizici pa je polička, ki jo drži poniklana kovinasta opora. Tapete so iz svetlosivega žameta (velurja), vrata in okna pa so obrobljena z dvema rjavima črtama. Preproga na tleh je bela, sivkasta in rjava. Torej sivo, rjavo in temnorjavo kot slabi, a solidni kontrasti.

Soba za gospode

Velika knjižnica zavzema del lesene stene, ki je z njo zid opažen. Nad vratci različne višine so police, na katere lahko porazvrstimo knjige razne velikosti.

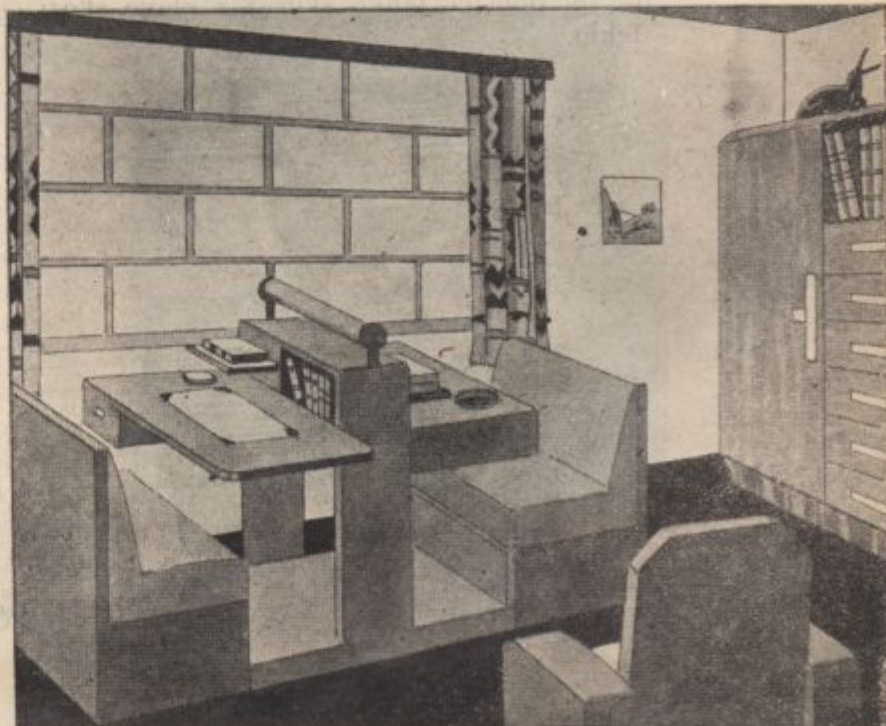
Pisalna miza, na eni strani zaokrožena, se opira na dve odprti omarici, ki služita za stojali. Svetiljka, zaprta v kroglo iz depolitiranega (slepega) stekla, stoji na podstavku, ki ima tudi svoj predalček.

Pohištvo iz rjavega lesa izpopolnjuje slikarija (ali pa tapete) v odtenkih od sivega do rjavega. Fotelji so usnjeni.

Pred širokim oknom (spodnja slika) stoji pisalna miza z dvema sedežema. Obe strani mize ob levi in desni od srednje police sta enaki, na polici pa je steklen valj in v njem žarnica, ki razsvetljuje na originalen način enakomerno obe polovici mize in daje nepričakovan efekt. Zanimiva sta tudi predala ob vsaki strani te police. Široka naslanjača spominjata na šolsko klop. Med zavesama je široko, a nizko okno, s pravokotnimi šipami, tudi nov efekt. Knjižnica je hkrati tudi omara z visokimi vrati in vrsto predalov, nad katerimi je polica. Na drugi strani zopet ista omara, pa zopet vrsta polic, kolikor je pač prostora ob zidu. Na predalih in omari so ro-

čaji iz kovine. — Moderna soba vašega moža, brata ali sina vas utegne spominjati na mlada leta in na čase, ko ste hodili še v šolo. Zakaj moda zahteva, da se s podstrešja pobere stari globusi, mape in kot dopolnilo naši želji po izpremembah vsakovrstne ladje, kompasi in broderski predmeti ali avioni... Sedeti v topli sobi, ki se v njej dobro počutite, in potovati po svetu, menjati vsak čas kraj, jadrati, leteti — to so želje današnjih ljudi. Zato jih pustite, naj fantazirajo, naj žive življenje izumiteljev in sanjačev: globus na mizi, ves svet v glavi!... Da, lepa in plemenita zabava je to, in tako nedolžna — v topli sobi in medtem ko zunaj sneg zameta vsa pota

in kraje okoli vas. Razen tega radio in moderen gramofon. Radujte se, kavarne bodo v kratkem prazne. Takšne sobe in mode bodo prav gotovo priklepale vaše može na dom in jih odvadile, da ne bodo silili z doma, kar je večkrat vzrok, da pozabijo na domače ognjišče. Negujte novi slog: na hladnih površinah novega pohištva brez okraskov, v svetilkah, skritih v motne valje in cevi, je več toplote in magneta ko v starinskem brokatu in polituri...

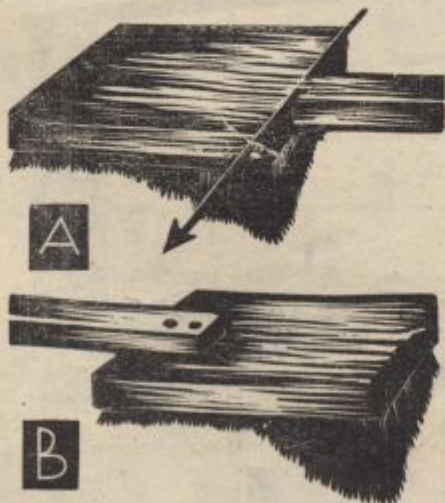

Janja Miklavčičeva:

3. Hiša je postavljena. Čiščenje.

«Ko so odšli rokodelci, smo imeli dosti dela», tako pripoveduje teta Meta. «Fantje so odnašali ostanke desk, opeke, peska, a me nismo vedele, kje bi začele. Saj veste, kakšno pustijo zidarji, slikarji in pečarji. Od največje do najmanjše, sosedove Barice, ki je tudi hotela pomagati s tem, da je odnašala ostružke lesa v kuhinjo, smo imele polne roke dela. Okna, podboji vrat, tla, vse je bilo prašno in poškrbljeno od apna. Nastlana prašna tla smo pometle z metlo, ovito v vlažno cunjo, da se ni preveč prašilo. Oboje pri oknih in vratih smo odrgnile s krtačami, nato pa jih še obrisale s cunjo, pomočeno v petrolej ali špirit. «Za zunanjo stran rabite petrolej, za notranjo pa špirit,» je učila babica. «Zakaj pa to?» je vprašala dekla Polonica. «No, da ne bo v sobi neprijetnega duha, špirit pa hitro izhlapi.»

Šipe smo očistile s sidolom; to pa zato, ker je sijalo sonce, pa bi «oslepele», ako bi jih močile z vodo, ker se ne morejo tako hitro posušiti. Sidol pa smo zdrgnile z mehкими kožicami starih rokavic, pa so se svetile, da bi bil šel domači Janko skoraj z glavo skozi steklo.

Kako pridno in čvrsto smo drgnile, kažejo naše krtače, ki smo jih na enem koncu do gola obrabile. Kar novih bi bilo treba, ko bi naša izumljiva tetka Zalka ne bila na pomoč priskočila. Poslušajte, kaj je naredila!

Deščico s polnega, neobrabljenega konca je odžagala, pa jo z dvema žebličema pritrdila na obrabljeni konec. Zdaj bo trpela še enkrat tako dolgo. (Glej sliko A in B.)

Vrata niso bila zamazana, ker so jih bili nazadnje nateknili. Vendar pa so nas milo gledale na njih kljuke, da se jih usmilimo; prav tako tudi kljuke na oknih.

«Pazite na okvire, da jih s sidolom ne pomazete, ker ste jih komaj očistile,» opominja teta Meta. Alenka pa se posmeje: «Zato je pa že preskrbljeno, da jih ne bomo; pogledjte, kaj nam je naš Jožko pripravil: takšnele nati-kavce za kljuke.

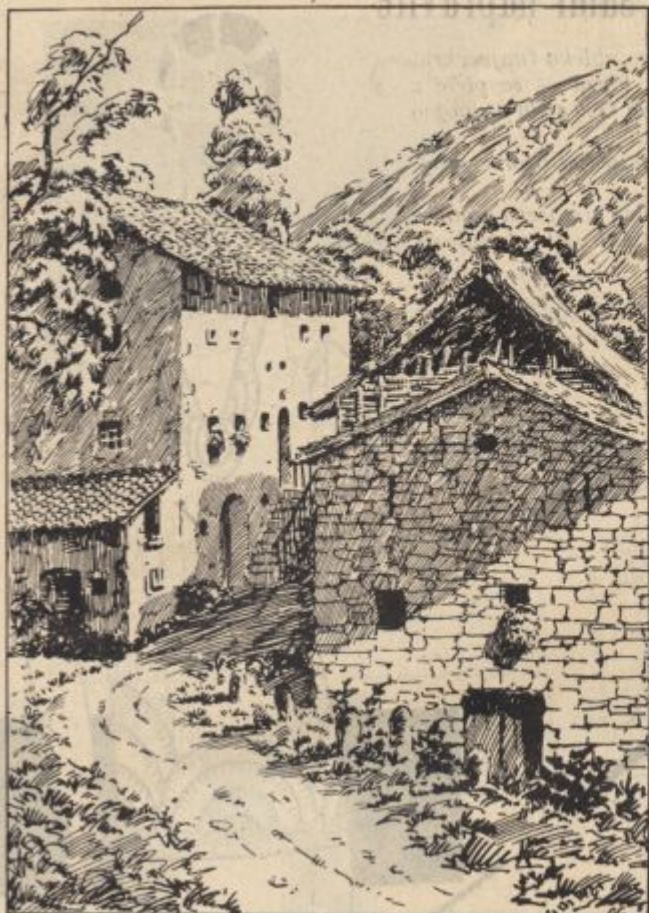

Že se je nagnilo kratko jesensko popoldne, ko smo se lotile tal v družinski sobi in spalnici staršev, kajti vsak dan smo pričakovali mizarja z opravo. Ker so tla parketna, t. j. sestavljena iz pravokotnih hrastovih deščic, smo očistile z njih madeže barv in apna, da jih parketni pokladalec lahko namaže in osvetliči. Da bi sobe izgubile duha po apnu in barvah, smo postavile v sobo samovar in v njem zavrele kisa, čigar para je popila ves duha po apnu.

4. Kuhinja.

«Zdravje, sreča, zadovoljnost gre skozi kuhinjo.»

Babica je rekla: «V kuhinji se pripravljajo jedila, zato tam nikoli ni zadosti čisto.» In res smo imele tu največ dela. Dekli Polonici sta

Saša Šantel: Primorska hiša v Bači pri Sv. Luciji.

pomagali Alenka in Zalka. Najprej je bilo treba očistiti omaro in omarico, kamor naj bi se zložila posoda. «Belo omarico za porcelanasto posodo sva z Zalko umili z milnico,» tako pripoveduje Alenka, Polonica pa je vso porcelanasto posodo umila s čisto toplo vodo. Medene gumbe in ključavnice smo očistile in zdrgnile s sidolom. Da pa z njim nismo zamazale bele omare, smo si iz lepenke izrezale natikavce, podobne, kakor je natikavec za kljuke pri vratih.

Slepice pri štedilniku in okoli njega smo tudi umile z milnico. Železne okvire velike plošče in vratice, ki so bila že nekoliko rjasta, smo zdrgnile s smirkovim papirjem, rjo pa smo poprej namočile s kisom in jo z volneno krpo trdo obrisale. Grodelnasto ploščo pri štedilniku, ki je iz litega železa, smo tudi umile z milnico, jo namazale z grafitom in jo odrgnile s krtačo.

Preden smo posodo vložile v veliko omaro, smo jo še enkrat dobro očistile. Železne ponve, ki so imele že rjaste madeže, smo umile z gorko siratko, v kateri smo raztopile nekoliko soli. Kaj hitro je izginila rja, in ko smo jih odrgnile še s sukneno krpo, so bile zopet lepo čiste. Aluminijske kozice in lonce smo očistile z gorkim limonovim sokom pa so se svetili kakor novi. Za medene in bakrene posode pa nam je teta Meta nasvetovala, da ni nič boljšega od saj. «Pomočite

majhno krpico v saje in odrgnite z njo posodo, potem jo pa z volneno krpo otrite, pa boste videle, kako bo posoda lepa!» Storile smo tako in ni nam bilo žal. Niklaste ročke za čaj pa smo očistile s praškom, ki smo ga že poprej pripravile za srebrne žlice. Ko je bila posoda pospravljena v veliko omaro, se je Polonica lotila tal. Prinesla je posodo z lepim belim peskom in nekaj šopov bele slame. Ko smo jo začudeno gledale, je rekla: «Da, da, tako me je učila moja babica, in videle boste, da bo prav!» Res so bila tla bela kakor javorova miza.

5. Oprava.

Pred hišo se je ustavil visoko naložen voz; mizar je pripeljal opravo. Babica je nemirno begala sem in tja. Kaj jo je le skrbelo? Da bi se ne pokvarila nanovo povoščena tla, ako bodo drsali težke omare preko njih. Potem pa se babica obrne k Zalki: «Daj, daj, nareži okroglih koscev srednjedebelega krompirja, tako nekako za mezinec debelih.» «Čemu pa bodo?» vpraša hčerka. «Tako boš videla!» odvrne babica. Ko jih Zalka prinese, veli babica mizarju: «Privzdignite mi ozko stran omare in podložite tele kosce pod noge!» Ko mizar to napravi še na drugi strani, so z najmanjšim trudom pomeknili težke omare vsako na svoj prostor, in na tleh se ni čisto nič poznalo. (Nadaljevanje prih.)

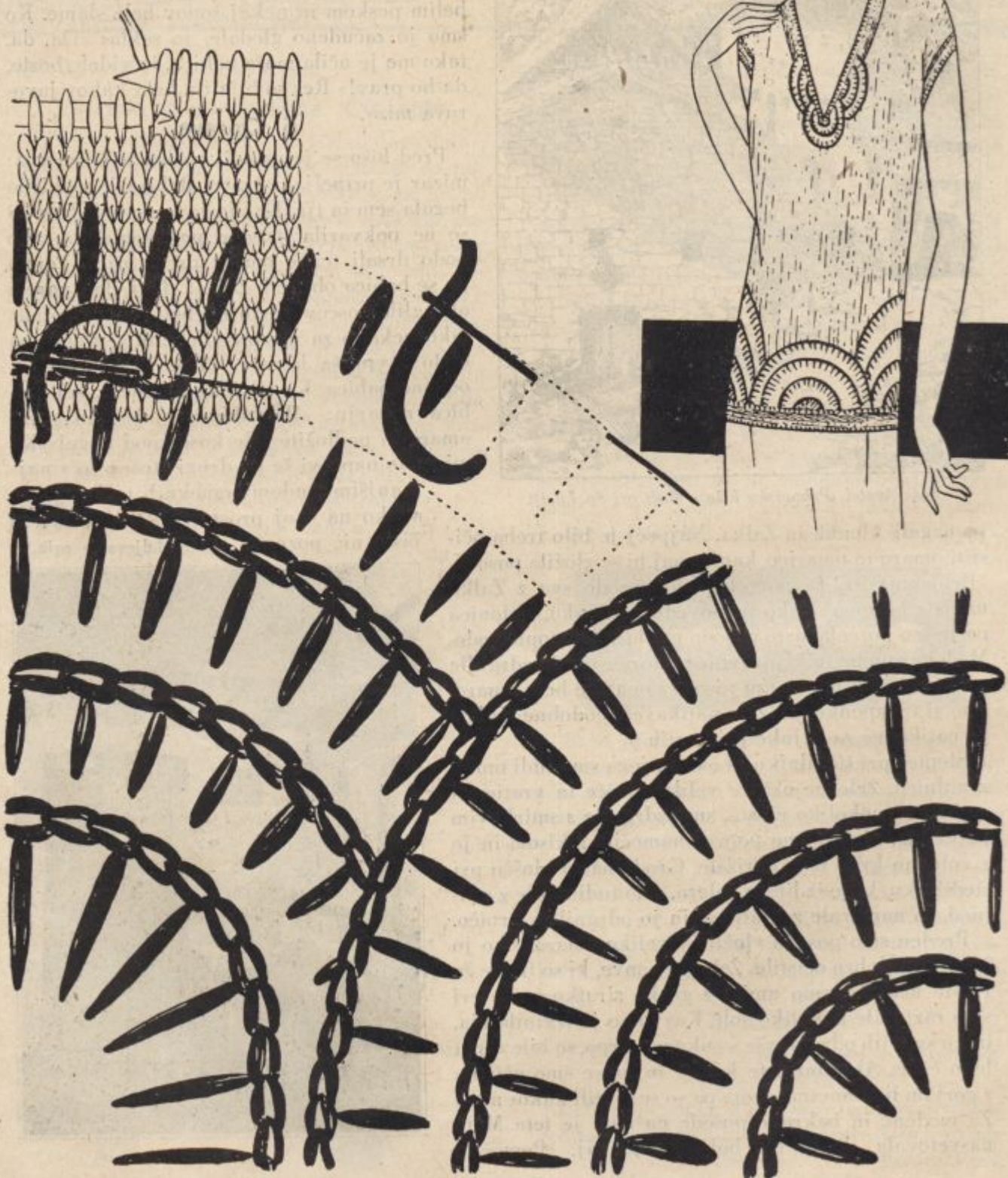
Kot v hiši.

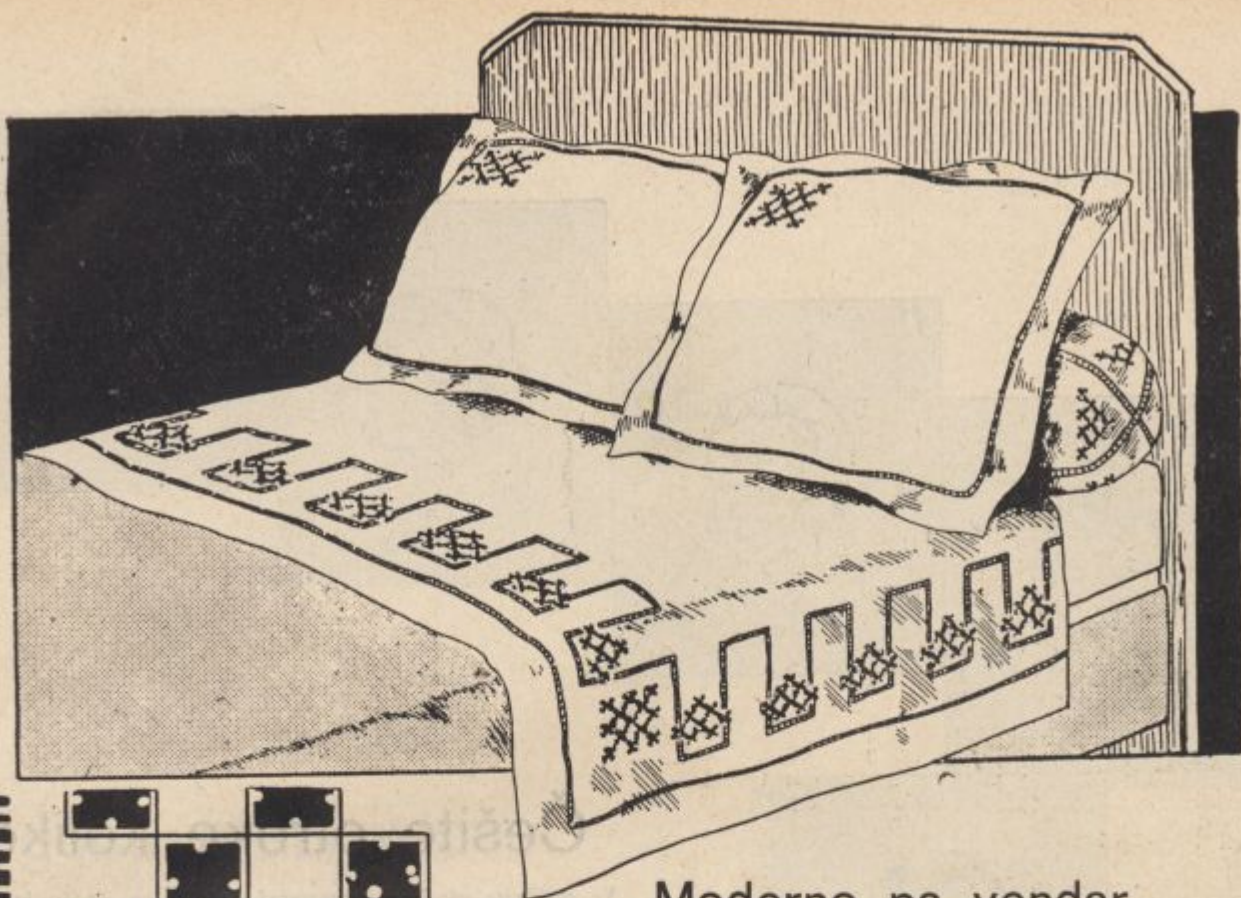
Takšen spomladanski pulover lahko sami napravite

Takšna bluza — zakaj pulover, dasi se oblači čez drugo obleko (najpogostejše čez kombinžo), je navsezadnje vendarle samo nekakšna bluza — se pleče z istim obodom kakor jersey (džersi) po kroju s svileni volno (200 g) in z dvojno polno druge barve (100 g).

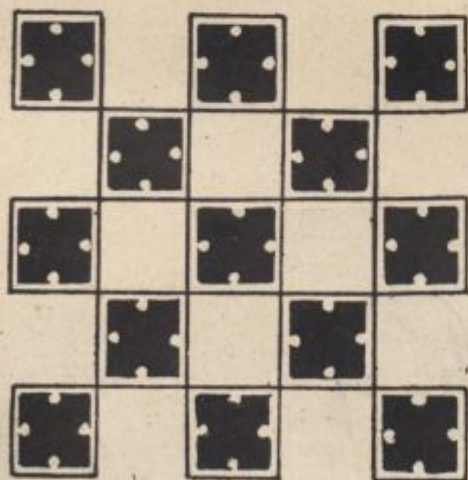
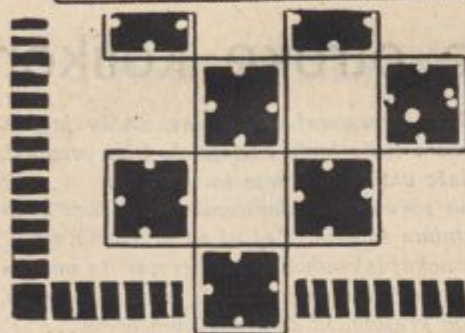
Motiv se nariše na papir in prenese na pulover, potem se pa vzorec izšije z verižico in z dolgimi vbodi.

Isti motiv (na sliki je narisana polovica večjega in polovica manjšega motiva) se lahko uporabi tudi za otroške pletene obleke, pa tudi na drugih pleteninah, izdelanih na roko.

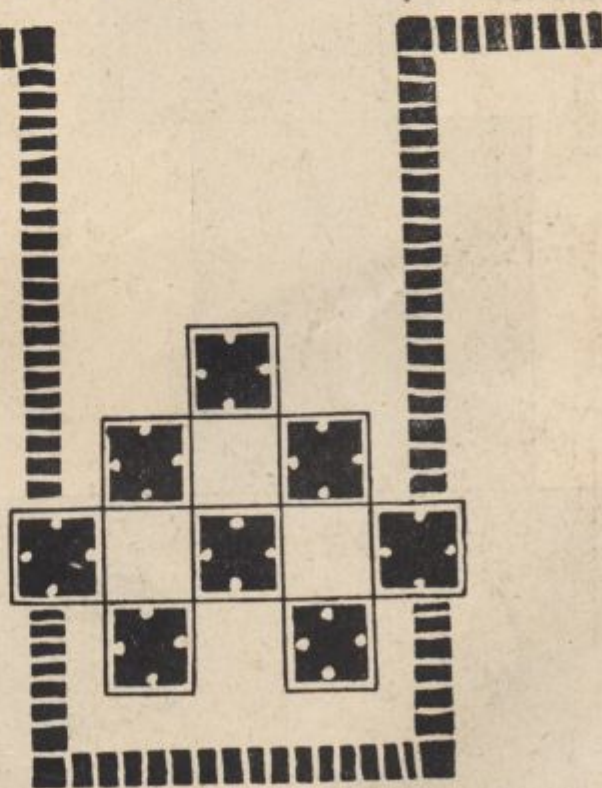

Moderno pa vendar
preprosto posteljno perilo

Na tem vzorcu je samo ena reč komplicirana, in to je vogal. Sicer se pa menjava okence iz azurja in motiva s križevatim obodom, ali kakor si že hočete zamisliti to lepo kompozicijo. Najbrže si jo boste napravile na po-

doben način kakor pri zavijanju delu rjuhe. Tudi blazine s to kompozicijo so v resnici elegantne. Francozi imajo razen navadne blazine še eno blazinico valjaste oblike, ki jo devajo pod vzglavje (traversen).

Češite otroke kolikor

Ne puščajte otrokom prezgodaj dolgih las. Za to je čas. Tako majhnim otrokom lasje lepše rastejo, če niso predolgi, ker se krajši lasje lažje umivajo, češejo in negujejo.

Med temi moderno počesanimi glavicami vidite tudi dijakinjo z dvema solidnima kitama. Kaj ni to prikupna slika? Hvala Bogu, je le še nekaj takšnih dijakinj pri nas! In nobena živa duša se jim ne posmehuje, nasprotno, še vzpodbujajo jih, saj so tudi njih lasje krasota, ki godi vsakemu očesu...

Mala damica je v skrbih za svojo pričesko. Ona gleda, da ne zaostane za modo in — kaj zato, če je še majhna! — resno ugiba pred zrcalom, kaj se ji bolje poda, dasi bi se ona najrajši zgledovala po modi odraslih.

mogoče preprosto . . .

Pa je prišla mama in se odločila, da bo dekletce lepše s petljo, tudi če to morda ni moderno.

Mala je namrščila čelo, toliko da ji ni ušel jok. Kaj je? Nočem pa nočem petlje! Nobena ne nosi petlje na glavi. Tudi na teh slikah je ni.

Res je ni, gospodičnica. Ampak je sila, ki je hujša od mode: to je osebni okus. In ker je mama preudarila, da bo hčerka lepša s petljo, je sedel veliki metulj z razprostrtima kriloma na trmasto glavico in jo res kaj srečno okrasil . . . Mama je prav pogodila, zakaj metulj v lasnem šopu se je tako lepo podajal deklici, da se je ona navsezadnje le pomirila z mislijo, da je vendarle najbolje v vsem ohraniti svojo linijo in poiskati svoj stil . . .

MODNI PÊLE MÊLE

Moda je v svojih ukazih absolutna. Skoraj vsaka njena novost naleti sicer na odpor, pa naj bodo to kratki lasje ali dolga krila. Izkušnja nas pa uči, da je vsak, še tako oster odpor brezpomemben. Moda iz principa prezira vse proteste in uklepa v svojo oblast tako rekoč ves svet. Njeni propagandi pokorno služi mednarodni tisk, brezštevilna izložbena okna in cela armada nastavljenecv po delavnicah in trgovinah.

Vsak modni pojav je vedno v najožjem stiku z razvojem socialnega in kulturnega življenja, to je plamen njene moči. Najrazličnejši elementi ustvarjajo nove modne predpise. Po vojni so dajale modne smeri tako zvane «girl», današnji modni svet se je pa spomnil, da je najtežje imitirati damo-ženo, zato propagira resnejšo in bolj komplicirano obleko.

Že predice kombinirajo snov za novo prejo, iz katere tke tkalec tkanino. Risarji izražajo svoje ideje v barvah. Skice in vzorce tkanin predlože strogim kritikom, diktatorjem velikih modnih hiš, da jih njih rafiniranost preoblikuje ali pa izpopolni. Ti vzorci se potem izdelujejo v neskončnih variantah. Z raznim senčenjem barv se sestavljajo nove harmonične nianse.

Nato se preizkuša na oblekah pestrost vzorcev ali elegantna enobarvnost tkanin. Na stotine in tisoče novih vzorcev se predlaga veletrgovcem vsega sveta. Ti pa zberejo potem s svojim praktičnim okusom iz predloženih zbirk kvalitete, vzorce in barve, ki pač najbolj ustrezajo okusu njih domovine.

Tako se spajajo tehnične zmožnosti, razviti okus in kritika izbire v vedno nove modne ideje. Ker je moda zmeraj nova in ni enolična, se ji ves svet rad pokorava.

Modni zakoni na srečo niso zakoniki, zato se tudi prestopki in pregreški ne kaznujejo po paragrafi. Zato tudi ni žena, ki se še tako pregreši proti modi, poklicana pred sodišče in kaznovana. Ko bi, recimo, določili kazni: za prekratko pristrižene lase («na fanta») pol leta, za kratko plesno obleko 5 let, za prekratko krilo 2 leti, bi marsikatera sploh ne prišla iz zapora. Ko bi prišla po prebiti kazni zopet na svobodo, bi bila zaradi nove modne izpremembe morda zopet kaznovana, a zdaj za ravno nasprotni pregrešek. Takih zakonov ni, zato vidimo danes v družbi in na ulici žene, ki se ne kaznujejo ne moteno gibljejo, čeprav se ne pokoravajo modnemu diktatu. Ampak ti pregreški se kaznujejo večkrat strože, kakor ko bi jih kaznovali po paragrafi. Sodi jih žensko sodišče, ki je priznано strogo. Strupene opazke, zaničljivi pogledi in brezkončno opravljanje izreka obsodbo nad takimi zločinkami. Te častne izjeme pa prenašajo vse to trpljenje in pogumno kljubujejo vsem opazkam, pogledom in opravljanju iz čisto preprostega vzroka, češ da jim moda ne ugaja, da jim ne pristojajo ali pa da nimajo zanj

sredstev. Prenesti morajo veliko hudega in res pokazati močno voljo in trden značaj. Vsaka izmed njih bi pač zaslužila spomenik še pred smrtjo. Ker jim pa spomenika gotovo ne bo nihče postavil, spomnimo se jih vsaj mi, teh hrabrih bojevnic za nedosežne ideale.

Kaj bo novega? Tvornice za svilo se na vso moč pripravljajo na prihajajočo sezono. Vzorci tiskanih niso bili še nikdar tako bogati kakor letos, in zdi se, kakor bi se hotelo v eni sami sezoni pridobiti na modi. Krasne, vsakovrstne tkanine bodo kar naprej razveseljevale in ustrezale našemu okusu, kajti vse žene ljubimo te lepe vzorčaste tkanine in jim ostanemo zveste.

Tiskana je vedno očarljiva in ustreza vsem. Prav to je vzrok, da jo tako radi in pogosto uporabljamo.

Ne sicer v splošnem, ampak vendar lahko rečemo, da se dve vrsti tkanja in dve vrsti vzorcev posebno podujata.

Moda dolgih oblek z višje pomaknjnim pasom, ki je že popolnoma udomačena, nas privaja k draperijam, ki zahtevajo težak material, da prav lepo pada.

Svilena industrija izdeluje težke tkanine, katerih je polna pest, toda brez vsake trdote. V vseh zbirkah opazimo, da se vrača plemenita in bogata svila. To so tiskani in gladki moareji, lahki krepsatani in mehki svetli lameji.

Hkrati pa zmagujejo za poletje lahki tiskani muselini. Nikdar še niso bili tako prozorni, lahki in sveži. Tvorili bodo okoli silhete le romantično odelo, polno gracije in poezije. Na takem čudovito finem materialu obdrže barve tiska vso vrednost. Nežne barve na beli, močne barve na temni osnovi so že same na sebi največji okras vzorca. Umljivo je torej, da bodo dolge večerne obleke za poletje iz muselina, ki bo moral biti bogat in delati čudovito fine gube, ki se bodo razmeknile ob vsakem gibu in ne bodo kljub bogatosti in dolžini videti težke.

Kakor dve vrsti blaga, tako sta se pojavili tudi dve vrsti vzorcev. Ena vrsta ima na prostranem enobarvnem polju sem ter tja posejane drobne šopke ali vzorce s krasnimi preciznimi barvami.

Na drugem mestu so pa vzorčasta tla iz zelo majhnih stisnjenih motivov, kar spominja na kitajsko svilo.

Poleg tega vidimo razne vplive volne v vzorcu in večkrat celo v tkanju.

Otroška moda se na srečo mater ne menja dosti. Tukaj ima glavno besedo otrokova starost. Moderna doba ima na oblačenju otrok ta dober vpliv, da je izginila vera, da morajo biti otroci zaviti od nog do glave, tako da zrak sploh nima dostopa do njih. Čim bolj je otrok razvjen, večkrat je bolan, ker mu vsaka malenkost škoduje. Dosti prostora, svežega zraka, skakanja, telovadbe in dosti mrzle vode, to so glavne potrebe za

otroka. Vsaka skrbna mati mora najprej vse to pre-skrbeti otroku, šele potem pride na vrsto oblačenje. Dvakrat na leto se navadno uredi otrokova garderoba: za zimo in za leto. Otroci hodijo na izprehod, v park, v šolo, včasih tudi na obisk in v gledališče. Potrebujemo torej praktično obleko za šolo in izprehod, obleko za doma, za vse druge prilike pa praznjo obleko. Poleg tega veliko nogavic, perila in več parov čevljev na leto. Če so od malega vajeni na skromnost v oblačenju, jim ni za nove obleke. Oni imajo druge interese, ne mislijo na parado, dokler jih na to ne navadijo matere same in si s tem same spletajo bič. Tradicionalna mornariška oblekca je najbolj praktična in se najlepše poda deklicam in dečkom. K temno modremu krilu ali hlačkam gre bluza iz enakega blaga prav tako kakor bluza iz belega platna, rdečega ovala ali pa pleten sveter. Za zimo mornariški plašček, za pomlad in jesen kratek jopič z zlatimi gumbi. Vse skupaj se poživi s pestrim volnenim telovnikom in z veselo vezanko pod vratom. To je oblekca za vsako priliko, za šolo, za izprehod ali za gledališče. Tudi volna je zelo hvaležen material za otroške obleke. Vsaka mati lahko splete ali skvačka iz nje za otroka obleke, jopice, hlačke in drugo.

Za večje deklice, ki hodijo na otroške pleske, so primerno bele, rožaste, svetlo modre ali pa svetlo zelene

Prva plesna obleka.

Zvezda Paramounta Mary Bryanova v elegantni večerni toaleti.

oblekce iz lahke svile. Taka oblekca mora biti popolnoma preprosta. Deklice od 14 let naprej se oblačijo skoro tako, kakor njih matere. Za v šolo nosijo angleške ali sporne plašče in preproste kostume, na glavi baret, za v družbo lahke, volnene obleke popolnoma preprostega kroja z belim ovratnikom in zapestniki, čevlje z nizkimi petami, poleti kratke nogavice.

Ne veste. Praktični zmisel današnje dobe izpodriva razne parade in formalnosti, ki so se zdele včasih nepogrešljive. So pa še danes ljudje, ki trdijo, da je v življenju le malo velikih praznikov in da je treba vsaj te tem bolj slovesno praznovati. K tem lepim velikim praznikom spada poroka z belo nevesto, družicami in rožami.

Na belo poročno obleko ima moda s svojim dolgim ali kratkim, širokim ali ozkim krilom le malo vpliva.

Letos ima bela nevesta do tal dolgo obleko z vlečko, dolgimi rokavi in majhno vratno izrezo. Pajčolan iz čipk je navadno daljši od obleke. Ženin ima vedno frak in cilinder, tako tudi vsi svatje. Družice imajo svetle preproste obleke. Pri kosilu ostane nevesta v poročni obleki, da je bolj slavnostno. Ker se navadno odpeljeta mlada zakonca že popoldan, se po kosilu preoblečeta v navadno obleko.

Ko odložimo zimske plašče

Sportni plašč iz rjavega gabardena z usnjatim pasom.

Kostum iz svetlorjavega ribsa. Krilo ima pri strani položene gube, pas je iz gladkega usnja. Na jopiču so našiti žepi. Bluza z dečjim ovratnikom je iz svetlega vzorčastega krepa.

Obleka in jopič iz svetlosivega kaša, okrašena z drobnimi šivanimi gubicami. Vezanka je iz pikčastega fularja v barvi jagode; v isti barvi je tudi krepsatenast ovratnik in našitki na vezanki.

Spomladanski kostumi

Popoldanska obleka iz živordečega krepstatena z doema zvončastima volanoma. Žabo je iz belega krepdešina.

Popoldanska obleka iz krepmigala, pošita s svileno vrstico v isti barvi. Stranska dela krila sta položena v 2 cm globoke gube. Rokavi so s posnetkom. Popoldanska obleka iz lahke volne z izrazitim podaljšanim živetom. Krilo je iz ravnega kosa blaga ter ima na levo stran šivane gubice. Žabo in visoka zapestnika sta iz krepmongola.

Za naše Minke in Jurčke

Oblekca za pestovanje iz rožastega krepdešina, okrašena s svileni vrvico. — Jopica, spodnjice in životek iz flanele, okrašeni z zankanimi zobčki. — Oblekca za doma, skvačkana iz svetlomodre volne. Ovratnik in vrvica za zavezovanje sta iz rožaste volne. — Oblekca za igranje iz črtastega barhenta, brez ovratnika. Pri vratu je zvezana s petljico. — Praznična oblekca iz svetlomodrega krepdešina, okrašena z vezanjem in šivanimi gubicami. — Oblekca iz rožaste flanele, okrašena z ozkimi nabiranimi pletenimi pasom. Zapenja se na rami.

Sestava jedilnika

Primerna sestava obedov in večerij je važna in kočljiva zadeva, ki spravi včasih najspretnjšo kuharico in gospodinjko v zadrego.

Za jedilnik meščanske kuhinje je skoraj v vsakem gospodinjstvu nekakšen red, ki ustreza potrebam družine in sredstvom, ki jih ima gospodinja za prehrano na razpolago. Njena skrb je, da pripravi čim bolj okusno in tečno hrano. Prehrana je za vsakega človeka, zlasti pa za mladež, ki se telesno in duševno še razvija, velike važnosti. Gospodinja mora to upoštevati in se po tem ravnati. Posebna skrb za gospodinjko je še, ako ima v

družini bolehne, stare ali bolne člane, ki ne prenesajo vsake jedi.

V splošnem mora paziti, da jedilnik vsak dan tako sestavi, da ne pride na en dan preveč težkih in močnih jedil na mizo, a tudi ne sama lahka. Pa tudi pripravljanje obeda mora dobro preudariti, da se ne preobloži z delom pri kuhi tako, da težko in komaj izhaja, to je, če določi na en dan dve ali več takih jedil, ki zahtevajo več dela s pripravljanjem. Nadalje se mora potruditi, da vsako jed kolikor mogoče lepo in okusno postavi na mizo. Med obedom in večerjo naj se ogiba vsakega neprijetnega pogovora, ki spravlja druge v slabo voljo, žalost ali jezo. Po svojih močeh naj skrbi, da se tudi ostali člani družine po tem ravnaajo. Težka in neprijetna vprašanja naj se ne rešujejo med jedjo. Zdravniško je dokazano, da razburjenje, jeza in žalost neugodno vplivajo na tek in prebavo. Mnogokrat ena sama nepremišljena opazka ene ali druge osebe pri jedi pokvari ves obed ali večerjo. Enako je z vedenjem pri mizi. Otroke je treba že zgodaj naučiti lepega vedenja in dostojnosti pri jedi.

Sestava jedilnika bodi taka, da je čim več izpremembe. Mešana hrana dela slast in pospešuje prebavo. Meso, zelenjava, stročnice, jajca, močnate jedi, mleko in sadje vsebujejo vse tiste snovi, ki jih človeško telo potrebuje. Čim bolj preprosta in naravna je njih priprava, tem bolj ustrezajo potrebam normalnega in zdravega človeka. Vsaka gospodinja dobro ve, da se ta ali ona jed človeku upre, ako je vsak dan ali pogosto na isti način pripravljena. Ni to izbirčnost, to je popolnoma naraven odpor našega organizma, ki zahteva izpremembe v hrani. Le malo je jedi, ki človeku prijaajo dan za dnem, to sta v prvi vrsti kruh in krompir. Toda če dalje časa zaporedoma uživamo samo bel kruh, posežemo z veliko slastjo včasih po črnem in obratno. Krompir, ta važni pridelek naše grude, se da na različne načine pripraviti, tako da pride lahko skoraj ves mesec vsak dan v drugi obliki in na drugačen način pripravljen na mizo.

Juha je v meščanskem gospodinjstvu nekako glavna jed. Vpliva ugodno na prebavila in ima, zakuhana, veliko hranilno vrednost. Poleg goveje, perutninske ali druge mesne juhe imamo še tako zvane postne juhe, ki so, dobro pripravljene, zelo okusne in redilne. Mnogo pridobe na okusu, ako jih zalijemo s košno juho ali vsaj z eno tretjino goveje juhe namesto kropa. Na vsak način pa se mora tudi za postne juhe rabiti za zalivanje kropa, v katerem se kuhajo vse jušne dišave. Tudi «Juhanov» dodatek povzdigne okus takih juh.

V meščanskem gospodinjstvu ali v družinah, kjer mora gospodinja varčno gospodinjiti, da ne izda preveč za meso, mora biti pač sestava jedilnika taka, da pride le vsak drug dan goveja juha ali meso na mizo. Marsikatera gospodinja si uredi to tako, da prihrani nekoliko goveje juhe za drugi dan, da zalije z njo postno juho, bodisi grahovo, krompirjevo, fižolovo ali pa zelenjadno. Na tak dan, ko ni goveje juhe in mesa, pač pa krepka postna juha, je treba pripraviti kot drugo jed kaj močnatega. Ob takih dnevih pa naj bo zato zvečer kaj mesnatega. Ako je pa opoldne goveja juha in meso, je lahko večerja brez mesa.

Goveje meso ima največjo hranilno vrednost in je najokusnejše in najbolj prebavljivo, če je pečeno ali dušeno. Vsaj po nekolikokrat na teden naj bi prišlo v jedilnik. Poleg mesa imajo hranilne snovi in so zelo okusni tudi drugovrstni deli govedine: glava, jezik in drob, od katerega so jetra posebno redilna.

Če le mogoče, naj po enkrat ali dvakrat na teden postavi gospodinja tudi ribe v jedilnik.

Za mesom naj omenimo takoj jajca, ki so polnovredno nadomestilo za meso. Iz njih lahko pripravi kuharica mnogo okusnih in tečnih jedi.

Izmed sočivja so stročnice najbolj redilne. Tudi stročnice, bodisi za juho ali pa za prikuho k mesu, se dajo na različne načine pripraviti.

Mleko je najprimernejša hrana za majhne otroke. Mlečne jedi so pa tudi za bolj odraslo deco prav priporočljive. Rekonvalescentom, pa tudi oslabelemu in utrujenemu je mleko izborno okrepčilo. Mlečni izdelki (maslo, sir, skuta) naj bi ne manjkali v nobeni shrambi.

Zelenjava ima v sebi človeškemu organizmu nujno potrebne snovi: sol, železo, fosfor, apno itd., in po najnovejših dognanjih našemu organizmu prepotrebne vitamine. Zelenjave in sadja, sirovega ali kuhanega, bi ne smela gospodinja niti en dan izpustiti iz jedilnika.

Kuhinjski recepti

Ohrovtova juha.

Debelo zrezane ohrovtove glavice dušim v kozici na prekajeni slanini ali pa na presnem maslu. Ko je ohrovt mehak, ga potresem z žlico moke, in ko to nekoliko porumeni, zalijem s kostno juho ali pa s kropom toliko, kolikor potrebujem juhe. Osolim in popram, in ko se počasi in dobro pokuha še kake pol ure, dodam na liste zrezano hrenovko ali safalado ter na kocke zrezane in opečene žemljice. Ko dobro prevre, postavim takoj na mizo.

Pikantni telečji faširančki.

Četrť kilograma pečene teletine in četrť sirovega telečjega mesa zmeljem (faširam) skozi mesni stroj ali ga pa na deski sesekljam. Vmes primešam dve osnaženi slani sardeli, dve žlici v mleku namočenih drobtin, soli, popra in drobno sesekljanega peteršilja pa dobro premešam. Iz tega oblikujem majhne ploščate hlebčke in jih na masti na obeh straneh lepo rumeno zapečem, zložim na pogret krožnik in denem na gorko. Na mast v kozici prilijem nekaj žlic juhe in nekaj žlic kisle smetane, pustim, da nekoliko prevre in zlijem po faširančkih. Za prikuho napravim rezance.

Sirov nadev za culice.

Drobno zrezan peteršilj ali krebujico ali pehtran drobno zrežem, zmešam z drobtinami in na masti ali maslu pocvrem in zmešam z četrť kilograma pretlačenega sira, dodam nekaj žlic kisle smetane in en ali dva rumenjaka, pa dobro premešam, zajemam z žlico in polagam na krpice. Robove krpice namažem z beljakom, da se testo lepše sprime in ne uhaja med kuhanjem nadev iz njih.

Rezanci s sirom.

V slani vodi skuham četrť kilograma širokih rezancev, jih odcedim in denem v gorko skledo pa jih oblijem z raztopljenim presnim maslom, da se ne sprimejo v kepo. Eno osminko kisle smetane izžvrkljam z dvema rumenjakoma in s četrť kilograma pretlačenega sira, zlijem na rezance in dobro premešam. Ta stresem potem v dobro namazano kozico, potreseno z drobtinami, denem v pečico in lepo rumeno zapečem. Ko so rezanci pečeni, jih postavim takoj na mizo. K rezancem naredim solato.

Za naše najmlajše ...

Jopica in spodnjice iz bele flanele, ob robu okrašeni z obzankanimi zobčki. — Slinček, obšit z okrasno progo iste barve kakor je vezenje. — Jutrnja jopica iz belega džersija, obšita z rožastim trakom. — Kombineža, zelo praktična, iz barvastega džersija, okrašena z vezenjem. — Plašček s pelerinico, okrašen z istobarvnimi našitki. — Plašček iz rožastega volnenega blaga z inkrustiranimi kvadrati temnejše barve. — Oblekca iz svetlozelenega krepa,

okrašena s šivanimi gubicami in vezenjem. — Na žabico nabrana oblekca iz lahkega muslina. Spodnji rob je nazobčan.

Koštrunove zarebrnice.

S koštrunovih zarebrnic osnažim vse kože in mast, jih nekoliko potolčem, preslaninim s prekajeno slanino, nasolim in popopram. V kozici razbelim mast, denem vanjo eno drobno zrezano čebulo in vržem takoj zarebrnice v kozico. Potem pustim, da se na obeh straneh s čebulo vred lepo zarumenijo, nato jih z juho ali s kropom pomalem zalivam in na zmernem ognju pokrite počasi dušim. Ko so mehke, jih denem na pogret krožnik, omako zalijem z juho ali s kropom, in ko se povre in zgosti, jo polijem po mesu. Za prikuho dam dušen riž ali zelen grah.

I G R A Č K E I N

U N Č K E

«Mamica, kupi mi punčko, daj mi punčko!»

S takimi in podobnimi prošnjami nas mamice vedno nadlegujejo naše deklice. Toda nimamo vedno te otroške igrčke pri roki, da bi z njo postregli malim sitnicam. In če bivamo na deželi, daleč od mesta, kjer bi lahko stopili v prvo trgovino in kupili to veselje naših malih deklic, potem je še težje za nas.

Punčke nimam, toda napravim jo sama in še celo pričo svojega otroka, ki lahko potrpežljivo gleda, kako nastaja ta zaželeni umotvor.

Na kos papirja narišemo profil glavice in del vratu (glej sliko na krojni poli) z majhnim noskom in polno, zaokroženo bradico, z visokim otroškim čelom in močno izbočenim zadnjim delom glave. Risbo izrežemo in prerišemo ali pa kopiramo na košček dvakrat zloženega rumenorožnega satina in s šivalnim strojem sešijemo oba dela po narisanih črtah. Nato obrnemo zunanje strani na znotraj in napolnimo glavico z bombažem ali z razčehljano volno. Oči, obrvi in usta uvezemo z barvasto volno. Lasje — črni, svetli ali rdečkasti — so ravnotako iz volne in prišiti z nekaj vbodljaji na glavo. Glavica čeče je narejena in ima, kar otroci vedno želijo, mehke laske, ki jih uredimo kakor deško glavico ali pričesko s kito.

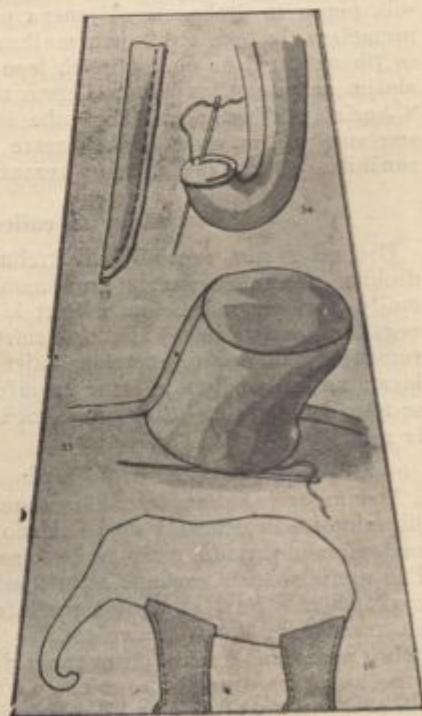
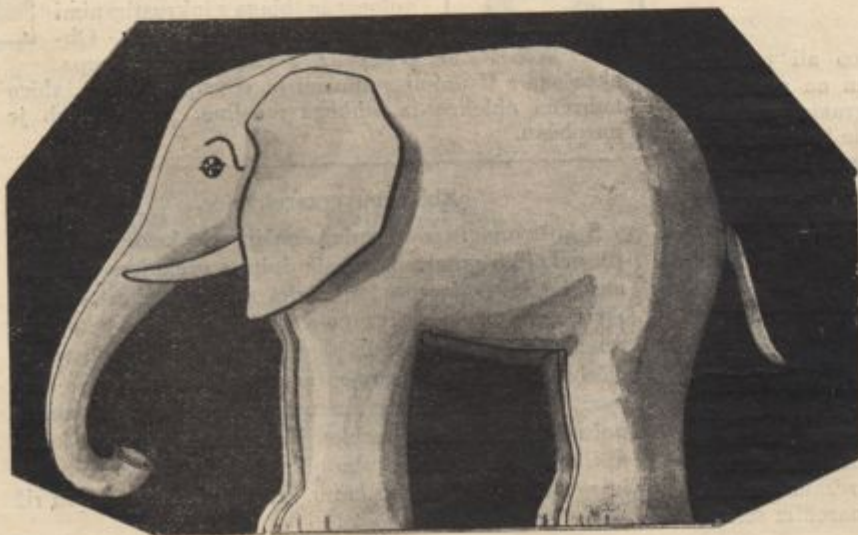
Za trup, ki naj ima približno dvakratno dolžino glave, je najbolje, če vzamemo srednji del stare nogavice in ga napolnimo, potem ko smo ga po kroju prerisali, z bombažem. Tudi roke in noge ne delajo nobenih sitnosti; tudi te sešijemo s strojem iz ostankov svetlih nogavic in napolnimo z že zgoraj omenjenim materialom. Ko je vse to pripravljeno, prišijemo

Mimica Medvedova.

*Figurina čudaka za opero
«Zaljubljen v 3 oranže».*

roke in glavico na trup, da se trdno drže. Punčka je narejena, treba je samo še čevljkov in obleke. Čevljkčke napravimo iz starega glacé-usnja. Obleko pa prepuščamo fantaziji mamic in

dobrih tetk. Iz ostankov različnega blaga se dajo prav lepo narediti tudi še drugače igrače: živahno pisani klovni, deklice s šolsko torbico, kuharji, Rdeča kapica, Janko in Metka, da, iz rdečih in temnorjavih ostankov nogavic celo Indijančki in majhni zamorci.

nite mu punčko, psička, mačko, opico, pajaca, ali plesalko, ki ste jo sami naredili in ki je v današnjem modernem stanovanju prav lep okrasek divana ali mehkega naslanjača kakor pestrobarvne blazine.

Ali ni tak kuža veselje vseh prijateljev živati? S svojimi velikimi očmi se čudi velikim ljudem. Čudovita groteska telesa nam privabi smehljaj in vdane oči ga napravijo mikačnega. Vsaka naročnica si lahko napravi iz žameta tako ljubko živalco, ki je lahko igrača našim malčkom ali pa okras na divanu med kupom blazin.

In otroci, celo najmanjši, vam bodo radi pomagali pri vašem delu. Saj gre za njih interes, sami vam bodo posamezne dele napolnili z bombažem, sami si bodo volili barvo oči in las! In punčke bodo na vse strani čisto po njih okusu in želji.

Pa ne samo vaši deci, tudi odraslim napravljajo ti na roko izdelani umotvorčki veliko veselja. Če imate človeka, ki vam je ljub in drag, in mu hočete napraviti veselje, poklo-

Naša slika nam kaže belega slona in krog, po katerem ga lahko same izdelate. Slon je izrezan iz sive ali bele klobučine (sveti slon). Trup je iz dveh, šape pa iz štirih delov. Napolnjen je s konjsko žimo ali pa lesno volno. Vsi šivi so naknadno prešiti še z istobarvnim trakom. Nobenih posebnih preglavic vam tudi ne bo delal kužek iz blaga. Najbolje je, da vam nariše spreten risar krog, po katerem potem urežete trup in ostale dele telesa.

Potočnikova Truda

Koroška povest.

Češko spisala Gabriela Preissova.

Prevedel Ivan Podgornik.

(Nadaljevanje.)

«Slišala sem, da so ga vtekli v vojake, tistega Melhiorja», je prevrgla modra Barba govorico na drugo, važnejšo reč. «Njegova mati mi je tožila, da ga bodo doma hudo pogrešali.»

«Oj, prav nič ga ni škoda, tistega mežikača,» je zamahnila Truda z roko, «saj ste ga že videli, kako triplje kar naprej s tistimi svojimi trepalnicami, kadar s kom govori, to je tako grda navada.»

«Lej no, vsak človek ima svojo napako», je opomnila Barba. «Melhior je drugače prav pameten mladenič, ni lenuh, in vsako delo se mu odseda.»

Truda je utripnila nekolikokrat s svojimi dolgimi vejicami, kakor bi hotela Melhiorja oponašati, in je vzdihnila: «Rajši bi bila pa le imela, da bi bil kdo drug z menoj pred oltarjem, sto in stokrat škoda za tiste lepe trenutke. Joj, in koliko ljudi je prišlo svatbo gledat, vi ne veste, v gostilni pa sem se naplesala kakor velika! Kar naprej so hodili pome, ampak jaz se nisem veliko zmenila za ples, ker sem hotela biti za goda doma. Torej vidite, Barba, nič posebnega nisem imela od vse te svatovščine.»

Barbe niso kdovekaj zanimale te marnje. «Zdaj pa moram iti», ji je zaprla besedo. «Če te ne bom danes več videla, pa vse doma lepo pozdravi!»

Ko se je Barba obrnila in odšla, se je posadila Truda na svoj navadni prostor, ali takoj se je zopet preselila v prvo klopi, kjer so po navadi sedeli najmanjši otroci. Dobro je vedela, da ondi ni zanjo, ali nalašč je hotela biti prav blizu katedra gospoda učitelja. Vsa srečna je bila, da je danes ne bodo motili tisti otročaji, ko ga bo gledala, pa da bosta danes sama, najrajši bi bila kar zaukala. Ali morala se je potajiti in biti kakor vsaka majhna učenka.

Ko se je učitelj zopet vrnil v šolo, je Truda že mirno sedela na koncu prve klopi. Ker je imela vlažne lase nenavadno gladko počesane, je bila videti vse nekam bolj krotka in nežna. Mladi učitelj si je danes prvič v duhu rekel, da se utegne narediti iz nje čez čas še prav snažno dekle.

Ta nepričakovana misel ga je malo zmedla, pogledal je vnovič na uro, čeprav je vedel, da je tri četrti na deset, in rekel kolikor mogoče suhoparno:

«Pozno je že. Danes lahko izjemoma malo ponoviva zemljepis, potem ti bom dal nalogo.»

«Kaj bova pa delala popoldne, če zopet ne bo nikogar?» je povzdignila Truda svoje radovedne črne oči k učitelju.

«Bomo že videli, morda pa le preneha metež in pride še kaj učenec», je mirno odgovoril učitelj in gladil zvezek, ki mu je slučajno prišel pod roko.

«Pomislite, v tisti naglici, da bi me naši ne zadržali, sem čisto pozabila, da bi si vzela kaj s seboj za kosilo», je čebljala Truda čezdalje bolj zaupno. «A, pa kaj, to nič ne de,» je potresla z glavo in se malomarno nasmehnila, «en dan že prebijem brez jedi.»

«Lahko ti bom dal malo od svojega obeda, če boš hotela», je ponudil učitelj učenki, ker je mislil, da se to samo po sebi razume.

«Veste, meni ni bogvekaj za jed», se je potajila Truda, privzdignila desno ramo k licu in ljubeznivo pogledala učitelja. «Kolikokrat razdam vse, kar z doma prinesem, drugim otrokom, in o praznikih, kadar vsi kosilo hvalijo, jaz dostikrat še vem ne, kaj sem jedla.»

«Kaj boš, nekaj moraš jesti», je rekel kratko in s kipečim glasom učitelj in uprl oči v zvezek, kakor da hoče s temi besedami končati ta zapni pogovor.

«Pa naj bo», je odnehala Truda, kakor da je dobro preudarila učiteljeve besede. «Ampak potem pa morate priti naskorem gori k nam, da vam povrnemo», je rekla zapeljivo. Nabrala je usta malo na smeh, vrtila ozki srebrni prstanček okoli svojega prsta pa pogledovala učitelja tako ljubeznivo, da je zopet ostrmel, ko je videl, kako se to njeno nešolsko čebljanje nekam preveč po domače razvija.

«Ampak čez voljo staršev bi pa le ne bila smela danes nikamor», je zasukal s strogim glasom besedo v drugo smer.

«Kje je pa zapisano, da se sme šola zane-marjati?» je Truda lokavo zavrnila ta očitek.

«Prav za prav si pa tako za šolo že malo prevelika,» ji je rekel mladi učitelj namenoma z nenavadno hladnim glasom, «hodila bi lahko kvečjemu v meščansko ali pa v nadaljevalno šolo, za osnovno šolo si pa res že nekam prevelika. Jaz vendar ne morem tukaj samo tebe

posebej poučevati. Povedala si nedavno tukaj sama, da si se vse to učila že v podraški šoli. Kaj je le prišlo tvojim staršem na misel, da so te vpisali zopet v osnovno šolo!»

Trudi je udarila kri v lice. «Sama sem tako hotela», je samozavestno odgovorila. «Naši so od kraja branili, nazadnje so pa le privolili.»

«Ali se res tako rada učiš?» jo je vprašal resno učitelj. «Zakaj se pa nisi rajši vpisala na meščansko šolo? Vidiš, potem bi šla lahko na učiteljišče.»

«Ne vem, ali bi bilo to zame ali bi ne bilo», je rekla Truda s tako malomarnim glasom, kakor bi bila zatopljen v čisto druge misli.

«Meni se zdi, da še sama prav ne veš, kaj bi rada!» je pripomnil učitelj z vedno večjo nestrpnostjo. Vzbudil se mu je nevesel spomin, kako včasih trpi vsa okolica zaradi takih čudnih dekliških muh... za Trudo pa je tudi vedel, da je edinka pri hiši.

Čudni glas njegovih besed je Trudo iznenadil. S pravo žensko premetenostjo se je domislila, da je najbolje, če učiteljev ugovor zavrne samo z laskavo opombo. Zato je po kratkem molku kolikor mogoče sladko odgovorila: «Ko pa hodim k vam v šolo tako strašno rada, kaj si morem!»

Dobro je pogodila. Učitelj je zardel in ni vedel, kaj bi rekel. V zadregi je začel gristi svinčnik, ki ga je držal v roki. Sedel je tam za katedrom skoraj samo še kakor Trudin tovariš, ki si zastonj taji, da sta z učenko že skoraj enako velika. Ni zastonj vzdihnila Truda v nedeljo, ko je rajala kot družica na svatbi svoje sestrčne, da bi bila rajši ko vse druge plesalce videla tam svojega rožnodolskega učitelja. Šla je že v petnajsto leto, in ni čuda, da so ji take misli rojile po glavi, zlasti odkar ji je mati rekla, da si bo lahko izbrala tistega, ki bo hotela.

Medtem se je učitelj pripravljaj na čisto drugo vprašanje kakor Truda, ki je v duhu razmišljala: ali bi ne mogel hoditi svetlolasi učitelj k njim v vas?

«Torej, Potočnikova, poslušaj: naštej mi glavna mesta v Avstriji», je začel z resnim obličjem in gledal samo še na stenski zemljevid.

Nasmehnila se je, kakor bi mu ne verjela, in rekla hudomušno: «Saj še molila nisva!»

Učitelju je zopet kri pognalo v glavo (oj, Trudine radovedne oči so se tako rade malo pomudile na njem, kadar ni kazal resnega obraza), segel je hlastno v svoje bujne kodre in rekel s šolsko potrpežljivostjo: «Mislim sem, da bi te spravila glasna molitev v zadrego, ko si sama tukaj. Ker sama želiš, no, pa moliva!»

Vstal je in molil razločno in mirno očenaš. Truda ga je spremljala z zvonkim glasom in s srebrnim smehljajem. Učitelj je zopet sedel in mirno in razločno ponovil svoje prejšnje vprašanje: «Torej, katera so glavna mesta v Avstriji?»

«Dunaj, Celovec — Celovec...» je začela Truda naštevati kakor v sanjah, a že so ji ušle oči k nalahno nataknenim copatkom in uteklo ji je vprašanje: «Rada bi pa le vedela, kdo vam je vezel tele copatke. Tudi jaz znam vesti s križnim vbodom, znala bi narediti prav takšne ali pa še lepše copate z rožami, mislite, da ne...?»

(Nadaljevanje prih.)

V Dragi pri Trbovljah se je poročila naša naročnica gospodična Rozi Restarjeva z gospodom Petrom Peterco. Iskreno čestitamo!

Deset zapovedi materi

- 1.) Posveti se svojim otrokom.
- 2.) Ne neguj samo njih telesa, temveč tudi njih duha, čuvstvovanje in značaj.
- 3.) Ljubi jih, a bodi tudi huda in dosledna in bodi glede otrok z možem istih misli.
- 4.) Ne imej kakšnega otroka rajša ko ostale.
- 5.) Vsak otrok je rastlina zase; razumeti jo moramo in posebej gojiti. Prava vzgoja ne pozna pristranosti.
- 6.) Nauči otroka zgodaj ljubezni do bližnjega. Do danes še ni višje morale kakor nauk: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Moj bližnji pa je vsak človek, ki potrebuje moje pomoči.
- 7.) Uči otroka reda, snaznosti in točnosti.
- 8.) Uči otroka, naj prostovoljno in rad dela usluge. S tem, da služimo, pridemo do vladanja.

9.) Čisti naj bodo tvoji otroci in ogibajo naj se vsega grdega, sirovega in nečastnega. Sami od sebe se bodo ogibali potlej slabih knjig, slik, pesmi, predstav in tovarišev.

10.) Bodi otrokom prijateljica in zaupnica in prihajajo naj k tebi v vseh svojih vprašanjih in težavah.

Največja moč vzgoje je zgled. Otroci še potlej starše vzgajajo, ko se dajo še sami od njih vzgajati.

Dr. Miroslav Winter:

O naši koži

Dognano je, da je koža na obrazu v veliko slabšem stanju kakor koža ostalega dela telesa. To pa gotovo zato, ker so obraz pa tudi roke prav tisti deli človeškega telesa, ki jih ne pokrivamo in jih tako prepuščamo vsem vnanjim vplivom: solncu, vetru, prahu itd. Čisto naravno je torej, da se posledice čez leta in leta prav na teh delih opazijo in da vplivajo nanje kakor vplivajo tudi na nadaljnje življenje tiste osebe. Mi imamo dovolj pomočkov, da priкрijemo te nedostatke, no ali to ni naša naloga. Mi želimo te nedostatke preprečiti ali odpraviti. Ne eno ne drugo v večini slučajev ni pretežavno. Samo vedeti je treba, kaj nam je storiti. V ta namen nam je najpoprej potreba, da vemo, s kakšno kožo nas je obdarovala priroda. To lahko presodimo po različnih znamenjih. Dasi ima vsak človek svojo posebno konstitucijo, ki se razteza tudi na kakovost njegove kože, vendar se dajo izmed vseh mogočih prehodov označiti trije glavni tipi kože.

Prvi tip je tisti idealni in potemtakem seveda tudi najbolj zaželeni. To bi bila tista zdrava normalna koža, ki ima tele dobre lastnosti: ona je v celem gladka in mehka, nekoliko mastna, znojnice toliko da se vidijo. Pokrita je s tankimi dlačicami. Edino, kar nas ne zadovoljuje, je to, da jo tako redko nahajamo.

Drugi tip je tako imenovana suha koža. Že ime samo kaže, da nima maščobe, kar je tudi vzrok, da se lušči in da je tak obraz po navadi pokrit z lišaji. Ta koža je tenka, brez znojnic in dlačic. Če gremo z roko po njej, se nam zdi raskava in neravna. Taka koža je rada pegasta.

Najnavadnejši in najneugodnejši je tretji tip, to je mastna koža. Ta je v celem debelejša, znojnice so povečane, to povečanje pa je vidno ododzunaj po razširjenih znojnicah, zato je taka koža zaradi svojih vdolbin večkrat podobna koži od pomaranče. Pokrita je po navadi s plastjo maščobe, ki reflektira svetlobo in jej daje tisti neugodni sijaj. Dlačice se dobro vidijo. Te vrste kožo nahajamo zlasti pogostoma pri osebah temne polti. Ona nagiba k vsem vrstam mozoljev in jo je treba večkrat resno zdraviti.

Upam, da ste se na osnovi teh podatkov že sami uvrstili v katero izmed teh skupin. Ako ste v prvi skupini, vam samo čestitam. Vse bo dobro, če ne boste svojega lica kvarili s škodljivimi sredstvi. Če ste pa v skupini

«suhih», potem se varujte mila razen maščobnega. Po-made so kakor ustvarjene za vašo polt. Pudra ne devajte nikdar naravnost na obraz, ampak ga najprej namažite s kakšnim coldcreamom. Umivajte se samo s hladno vodo, denite pa poprej vanjo žličko boraksa. Vi drugi pa, ki vas je priroda kaznovala z mastno kožo, tudi za vas je zdravilo. Zdravilo, pravim, ker se samo z njegovanjem komaj doseže uspeh. Vašemu licu ni treba ne posebno žveplenega. Za ulico si namažite lice najprej s maščobe ne kreme. Za vas so tekočine, zlasti spirituozne z 1 % salicyla ali resorcina. Uporabljajte precej mila, slabo tearinsko kremo ali pa s teginom. Za umivanje rabite toplo vodo in glejte, da se vam od časa do časa oluści koža.

Na zaupna vprašanja smo sedaj vsem odgovorile. Ponovno prosimo, da se priložita vsakemu vprašanju dve znamki za odgovor. Na gospodinska vprašanja odgovarjamo pod to rubriko. Nekaj odgovorov priobčimo prihodnjič.

Gospa L. Z. v M.: Kako razkužim stanovanjske prostore?

Stanovanje razkužimo lahko sami brez vsakršnih dragih priprav takole: Sredi sobe postavimo lesen keblček, ki naj bo bolj širok kakor visok, in nasujemo vanj 1 kg hipermanganovega kislega kalija. Na to nalijemo 1 kg formalinove raztopine in 1 l vode. Pri tem delu pa je treba dobro paziti na oči in na nos. Najbolje je, če potem hitro odidemo iz sobe, ne da bi dihnili, zakaj kakor hitro se združijo te kemikalije, poskoči takoj temperatura na 100°. Voda zavre in s paro gre tudi plinasti formalov dehyd. Ta mešanica pare in formalovega dehyda je imenitno razkuževalno sredstvo, ki prodre, ker je plinasto, povsod, celo pod tapete, ne da bi bilo kakorkoli škodljivo za ta ali oni predmet. Obleko, odeje, pregrinjala in druge takšne reči razgrnemo ali porazbesimo v sobi tako, da ima plin povsod dostop. Samo po sebi se razume, da se morajo okna in vrata pred razkuževanjem hermetično zapreti. Razkuževanje naj traja 6 do 8 ur, nakar je treba okna hitro odpreti. Dobro je, če prej, preden stopimo v sobo, amoniaka vbrizgamo skozi ključavnico, ker bi sicer to ne bilo zdravo za dihalne organe.

Gospa A. K. v L.: Na Vaše vprašanje, ali je pohištvo iz medi praktično, odgovarjamo: Pohištvo iz medi je prav praktično, zlasti če je še prevlečeno s čisto tanko plastjo laka, ki mu daje zlat sijaj, in ga potem ni treba čistiti. Od cene je seveda dosti odvisno. Najcenejša oprava iz medi je votla, vendar je pa ne priporočamo, ker se v njej lahko zaredi mrčes in se tudi sčasoma napravijo vzbokline. Pohištvo iz medi je jako trpežno, ne sme se pa nikdar čistiti s pastami, praškom ali s tekočino za kovine, ampak ga je treba samo brisati s čisto krpo. Če kane na medenino kapljica vode, jo je treba obrisati in zdrgniti z mehko krpo. Posušiti se voda na medenini ne sme, ker bi sicer nastale lise.

Gospa Fr. B. v P.: Mastni madeži se spravijo z zidu na tale način: Zmešajte v bencinu malo magnezije, vzemite krpico in namažite s to tekočino mastne madeže na steni. Počakajte, da bencin izhlapi, potem pa odstranite magnezijo, ki je še ostala na steni, s trdim čopičem in odrgnite zid s koščkom kruha, da se ne sveti.

Gospa Vida G. v L. — Pišete nam: Na kumaricah, ki sem jih vložila v kis, se vedno iznova nabere plesnoba. Kaj naj storim? Kumarice so v kozarcu, ki stoji v hladni in zračni kleti. — Naš odgovor: Posnemite previdno plesnobo s kumaric, odlijte kis in ga prekuhajte. Ko se ohladi, ga zopet zlijte na kumarice in posodo dobro zavežite. Če bi se plesnoba napravila vnovič, je najbolje, da kumarice porabite, ker bi vam jih sicer plesnoba popolnoma pokvarila. Kumarice se rade pokvarijo zlasti tedaj, če ste uporabljali kozarec, v katerem so vložene, prej za kaj drugega. Predvsem je potrebno, da so vse posode in priprave popolnoma čiste. Najboljše pa je, če imate v ta namen posebno posodje.

Gdč. S. L. v B.: Kako preprečiti, da ne dobi klobuk potnih madežev?

Kljub temu, da ima klobuk ob stiku oglavja in krajev, torej tam, kjer se dotika glave, usnjen pas, se vendar sčasoma pojavijo na okrajih mastni madeži, ki kaže klobuk. Preprosto in učinkovito sredstvo je trak iz pergamenta, ki ga vložiš med klobučino in usnje novega klobuka. Papir brani, da ne pride vlaga v klobučino; tako se ne morejo pojaviti na okrajih mastni madeži in pokrivalo ostane dalje časa lepo, stroški pa so neznatni.

Gospa I. R.: Kako odpravim rjo z železa?

Železne predmete, ki se jih je lotila rja, vtaknemo v nasičeno raztopino cinovega chlorida in jih pustimo v tej tekočini 12 do 24 ur, kakor je že rja tanjša ali debelejša. Med tem časom jih moramo večkrat pogledati, da vidimo, koliko rje se jih še drži in ali se kislina ne prijema morda že železa samega. Ko je kislina izjedla rjo, izmijemo predmet najprej s čisto vodo, potem pa še z vodo, ki smo ji pridedali $\frac{1}{10}$ amoniaka, nakar ga posušimo. Ko je suh, ga odrgnemo še s suho in toplo platneno cunjco.

Dopisi naših naročnic

Uredništvo «Žena in dom». Ker pozivate čitateljice svoje revije, naj izražamo svoje želje glede vsebine lista, se oglašam tudi jaz s svojo željo. Pogrešam v Vašem listu kotička, kjer bi izpregovorili nekaj besed o lepem vedenju, ki bi jih po mojem mnenju tudi v Vaši reviji ne smelo manjkati. Kajti kakor v vsem, tako se tudi v tej vedi od časa do časa izpreminjajo pravila in nazori. — R. L. v P.

Velecenjeno uredništvo! Zelo ste ljubeznivi, da lahko še same izbiramo kroje, ki jih boste prinesli v prihodnji številki. Zato bi si jaz upala izreči prošnjo za kraj za domačo oblekco, nekako takšno, kakršne ste prinesli v zadnji številki na strani 64. Zelo sem zadovoljna z Vašim cenj. listom in ga bom po možnosti priporočala. Za prijaznost se Vam lepo zahvaljuje vdana M. S., Ljubljana.

Uprava «Žena in dom», Ljubljana. Z obema števil-kama revije sem zelo zadovoljna in se Vam najlepše zahvaljujem za Vaš trud in nizko ceno. Prosim, pošiljajte mi tudi prilogo za ročna dela in kroje. Obenem s tem sporočilom Vam pošiljam tudi celoletno naročnino v znesku 68 Din. Z odličnim spoštovanjem I. L.

P. n. uprava «Žena in dom». Z isto pošto sem poslala naročnino za pol leta in 10 Din za kraj in ročna dela. List je krasen in sem ga že desetkrat prebrala, a mi je vedno ljubši. S spoštovanjem M. K.

P. n. Upam, da bom z Vašim cenj. listom prav zadovoljna, ker že prvi list prinaša precej novic. Najbolj me zanima gospodinjstvo, pospravljanje sob in ročno delo. Mislim, da bomo o vsem tem sčasoma vedno bolj po-

učene, kakor pišete v prvi številki. Drugi mesec mi, prosim, pošljite še na ta naslov, potem Vam bom pa takoj sporočila, kakor hitro predrugačim svoje ime. Z odličnim spoštovanjem in pozdravom se priporoča R. R.

Uprava «Žena in dom», Ljubljana. Danes nakazala celoletno naročnino za Vaš, oziroma naš list, ki me je prijetno iznenadil, če ne iz drugega, pa vsaj iz tega razloga, da imamo vendar že naš slovenski list in nismo več navezane na inozemske. List je lepo urejevan, zato mu želim vsetranskega uspeha. Želela, oziroma prosila bi samo, da bi se list za naročnike izven Ljubljane bolj zavaroval pred nenaročniki in radovedneži. Sicer jim privoščim veselje, vendar se list mečka, maže. Zvezek števil. 1. sem dobila v strašnem stanju, niti papirnati ovitek ni bil več cel. Upravo seveda ne zadeva nobena krivda, vendar je veselje, če se dostavi res nov list, zato ga zavarujte z dvakratnim ovitkom. Z odličnim spoštovanjem V. I.

Zaupno vas prosim nekoliko poduka o pravilni negi obraza, ki bo zanimal tudi druge podeželske tovarišice. Potem ali se dobe sredstva za odstranitev dlačic, ki so se mi pojavile letošnjo jesen na obrazu. Ker mi je to jako neprijetno, bi bila prav iz srca hvaležna, da bi mi svetovali s kakim uspešnim nasvetom. Stara sem 21 let. Z odličnim spoštovanjem P. Š.

O negi obraza bomo priobčili nekaj strokovnih člankov.

Za odstranitev dlak na obrazu se uporabljajo razna kemična sredstva in maže. Kot dobra krema se priporoča «Dulmin», ki se dobi v drogeriji in lekarni. Neškodljivo in precej učinkovito sredstvo je kalciumsulfid. Če ga uporabljamo kot kremo, moramo mažo zapreti v neprodušno posodo, ker se na zraku razkaja. Krema za odstranjevanje dlak se napravi iz 20 gramov kalciumsulfida, 10 gramov glicerinovne masti, 10 gramov skrobne moke, 10 gramov citronove esence in nekoliko vode, kolikor je potrebno za razredčenje. Zelo hitro učinkuje arzenov sulfid v spojini z živim apnom, ki se prodaja pod imenom Rhusma. Ta spojina je strupena. Pri vseh teh mažah pa lahko nastane vnetje kože. Zanesljivo in trajno odstranite dlačice s pomočjo elektrike. To pa morete storiti le z zdravniško pomočjo.

Sicer pa malenkosten puh na obrazu ni kvaren lepota, temveč napravi obraz pikanten. Toda to je stvar okusa.

Objavili smo del dopisov. Prav vsem sporočamo, da bomo posameznim željam gotovo radi ustregli. Prosimo samo malo potrpljenja. Obenem prosimo, da nam vsaka čitateljica pridobi vsaj eno novo naročnico.

Vera:

Kakšnega moža bi jaz rada

Vsako dekle bi rada dobila moža, ki bi se z njo res ujemal in ji bil dober zakonski mož. Izbrati si pa takšnega moža je večkrat zelo težko. In zato ne bo nemara odveč, če prinašamo tu migljaje, ki jih je izkušena gospa Doroteja Dixova priobčila v nekem angleškem časopisu: Zanesljivih znamenj ni, piše. Iz splošnih fantovih lastnosti ni mogoče soditi njegovih zmožnosti za zakonskega moža. Tudi po obnašanju moškega pred zakonom ne moremo sklepati na njegove bodoče lastnosti. Koliko je zaročencev, ki so svoji izvoljenki

nadvse vdani, dobri in plemeniti, a v zakonu ženo zanemarjajo. Vendar mislim, da deklet najbolj pogodi, če se ravna po tehle migljajih: nikakor naj ne jemlje za moža človeka, kateri se ne zna sam živiti. Če se fant ne izkaže v življenjski borbi, se tudi kesneje kot mož ne bo; in tu je še upravičen sum, da se ne ženi samo zaradi svoje izvoljenke. Vsako deklet naj pazi, kolikokrat njen bodoči mož na eni večerni zabavi izgovori — jaz. Ako stavi svoji izvoljenki ta j a z preveč visoko, ne bo imel potrebne nesebičnosti, ki mora biti na obeh straneh podlaga srečnega zakona. Varujmo se tudi mož, ki se vmešavajo v vse malenkosti in zmeraj vprašujejo, kakor n. pr.: Zakaj nimaš danes sive obleke? Zakaj ne bereš rajša poučne knjige kakor roman? itd. Možje, ki se neprestano vtikajo v vsa ženska dejanja in nehanja in vedno vprašujejo zakaj, tirajo ženo v obup. Glejmo tudi na to, za kaj izdaja moški denar. Kdor kupuje obleko na obroke ali nosi svoji izvoljenki drage šopke, dasi nima kaj več pod palcem, ne bo nikdar znal držati proračuna v družini v ravnotežju. Naposled mora to tudi bodočo ženo zanimati. Ne sme biti vanj zatelebana do ušes in ne sme oboževati njegovih lepih las in oči, ampak se mora z njim razumeti, znati ga mora zanimivo zabavati. Dolgčas je smrtni sovražnik vsaki ljubezni in vsakega zakona. Če se ne znata fant in deklet pred poroko prijetno kratkočasiti, potem se pretvorijo dolge, predolge ure zakonskega življenja človeku v breme. Potrebno je tudi, da se oba zakonca v velikih obrisih svojega življenjskega nazora strinjata.

Kako je treba podajati roko

Kadar si dva segata v roko, naj si podasta roko vselej resno in pristrčno. Kadar si podajata roko moški in ženska, naj moški, ko sega ženski v roko, vselej pokaže, da ga veseli ta njena pozornost, in naj ji seže v roko z vpludno kretnjo kakor bi se hotel opravičiti za to familiarno gesto.

Moški naj ne podaja ženski nikdar prvi roke. Tudi ji ne sme nikdar roke močno stisniti, ampak vselej mehko in prijateljsko.

Kavalir se mora vselej ozirati na velikost svoje dame. Če je majhne rasti, mora roko nekoliko niže spustiti, vzdigniti pa, če je večja od njega.

Domačinka poda, kadar sprejema, roko vsakemu gostu.

Starejše dame in starejši gospodje ponudijo mladim damam in deklicam vselej prvi roko. Izjemoma sme oženjen moški, tudi če ni star, prvi ponuditi deklici roko. Mladenič ne sme nikdar nikomur prvi ponuditi roke.

Kadar hoče gospod vzeti damo izpod roke, ji ponudi vselej levo roko. Na ta način je ona kakor v njegovem varstvu. Gospod mora imeti vselej desno roko prosto, ker tako lažje ohrani svoje ravnesje in ker s to roko lahko stori dami kakšno uslugo, ko jo vodi izpod roke do voza, v jedilno dvorano, v salon itd.

Izjema pa velja za častnike, če imajo sabljo prepašano. Oni ponudijo vedno desno roko, ker bi bila sicer

sablja kolikor toliko napoti, ako bi bila dama na levi strani.

Večina ljudi misli, da je desna stran častna, pa zato večkrat ponudijo damam desno roko. To pa ni prav.

Če gremo v sprevedu po dva in dva drug za drugim, potem morajo tudi častniki ponuditi dami, da gre ob njih levi strani, to pa zaradi harmonije z ostalim občinstvom. Isto velja za častnike, kadar so brez sablje, ker tedaj se morajo tudi oni ravnati po dolžnostih civilnih ljudi.

Kadar gospod ponudi dami roko, mora roko držati tako, da roka prav nič ne opovira dame. Oddaliti mora roko nato od sebe, da ne bo damine roke preveč potegnili k sebi.

Na ulici se ne sme roka nikoli podajati. Vendar sme gospod ponuditi roko starejši dami, kadar jo hoče spremiti čez cesto ali ulico ali mimo kakšnega nevarnega kraja. Ko bi dama prosila, da jo kdo spremlja, je ne sme moški nikdar odkloniti, ampak ji mora delati družbo, kadarkoli ona to želi.

Kadar gre gospod z damo izpod roke, naj vselej gleda, da ne bo delal z roko, ki je dama nanjo oprta, nobenih kretenj.

Brizgotisk na svilo, žamet, blago izvršuje v najmodernejših vzorcih atelje

L. Matjan, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8.

Stalna razstava blazinic, rut, robcev, prtov, paramanov, zastorjev itd.

Gramofone, plošče, kolesa, šivalne stroje in radio-aparate

Prodaja na dolgoročne obroke.

Čitateljice dobe s tem oglasom

5% popusta.

dobite v veliki izbiri pri tvrdki „TEHNIK“

JOS. BANJAI

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 20

Žene in dekleta,

zaposlene v gospodinjstvu ali pri kakem drugem delu, ki pa hočejo ohraniti svojo ljubkost, morajo negovati polt in roke z ELIDO. MILO ELIDA FAVORIT je blago in čisto — daje obilno, mehko in dišečo peno.

ELIDA CREME de chaque heure v vsakodnevnem času. Po svoji edinstveni sestavi in blagotvornem delovanju varuje kožo pred neugodnimi in škodljivimi vplivi in prepreči nastajanje gub in rub. Koža postane žametasto gladka in alabastrsko bela.

ELIDA CREME de nuit (Coldcream) za nočno uporabo — koža postane mehka in gibčna.

Roke zaposlenke *morajo biti istotako lepe in nežne.*

Malokateri dopuščajo danes razmere, da bi ničesar ne delala, vendar posel v gospodinjstvu kakor tudi v vsakem drugem poklicu sovraži lepe roke in negovana lica. Dasi se delo žene ceni in priznava, vendar sledov tega dela nikdo rad ne gleda. Popolna dama želi biti v večerni družbi negovana in dražestna. Po dnevni negi z Elido izginejo sledovi dela, roke postanejo lepe, lica dobivajo barvo alabastra in to je tajnost mnogih uspehov.

Elida proizvodi se dobivajo v vseh trgovinah, ki jih imajo v izložbah.

Biološka presoja žene

(Po članku kirurga in specialista za ženske bolezni dr. Julija Michelsona.)

Moški in ženska sta po naravi enakovredna, le da je med njima bistvena razlika. Življenje žene je polno disharmonij, katerim ona ne more odoleti. Poleg bioloških vzrokov je že od nekdaj še socialno suženjstvo tlačilo žensko eksistenco.

Za moža pomeni erotizacija razvitek vse njegove osebnosti, medtem ko ženska duša vsled erotizacije hrepeni manj po drugem udejstvovanju kakor po instinktivni volji, da se žrtvuje. Ona postaja šibka in pasivna do popolne vdaje. Veliki filozof Nietzsche pravi, da je žena zagonetka vseh zagonetk, a rešitev te zagonetke je nesečnost. Ta teza vsebuje v svojem jedru biološko dejstvo, ki je jako preprosto in naravno, da ga noben civilizatorični in kulturni poizkus, predruščiti žensko, ne ovrže.

Že Hipokrat, eden najznamenitejših zdravnikov vseh časov, je učil, da je vse življenje ženske ena sama, nepretrgana in brezkončna bolezen. Ta trditev še vedno drži.

Tragičen moment v biološki usodi žene leži osebno v tem, da prenaša dednost ter nezavedno in nehote v zarodu spleta niti iz preteklosti v bodočnost. Genialnost in idiotizem, lepota in grdost, zdravje in hiranje prednikov se v srečo ali nesrečo poraja v organizmu žene.

Pisateljica George Sand, ki je mnogo proučevala samo sebe, trdi, da izgine iz ženskega duhovnega življenja za časa nosečnosti, ako se normalno razvija, vsaka potreba za kakršenkoli študij ter da ta čas intelektualno življenje nekako usahne v njej.

Ravno tako ni imela slavna Sonja Kovalevskaja (Madame Curie) za časa nosečnosti in po porodu smisla za znanstveno udejstvovanje. Bila je vesela, da ji ni matematika živčnega sistema v tem času čisto posušila in da ji je znanost še toliko pustila za dete.

Pri nobenem drugem živem bitju ni porod individua spojen s toliko telesnimi in duševnimi mukami kakor pri človeku. Pri večini primerov ga moramo imenovati psihološko katastrofo.

Bolečine poroda spadajo često med neznosne muke in so tragične, ker so neizogibne, utemeljene večinoma v anatomske konstrukcije žene.

Žena mora svoj lastni jaz po zakonu narave popolnoma zanikati. Osebnost biološka tragika žene se izkazuje v kruti potrebi, da odplačuje sladkost spočetja za drago ceno silnih bolečin.

Če denemo na eno stran tehtnice vse muke, ki jih mora spolno zrela ženska pretrpeti, in na drugo fiziološki užitek, je prva mnogo težja. Četudi spregledamo nečuvstvo samovolje moža vseh narodov in časov, je vse življenje žene po naravnih zakonih biološko podvrženo možu. Zato je nujno potrebno, da se ženi prizna več kakor le zunanjo socialno enakopravnost. Predvsem je nujno potrebno, da se z znanstvenimi metodami reši žena težkih spon, ki so v njeni naravi. Vsak mož bi moral biti poučen o fiziologiji in biologiji žene, da bi bil zmožen olajšati težo njene usode. Koliko zakonskih zaloiger bi bilo potem manj na svetu.

Nemogoča spolna morala kulturnega človeka je skrajno potrebna temeljite revizije in preosnove. Biološka veda je zadnja leta mnogo storila v prid socialne politike. Zapovedi in prepovedi države, ki imajo namen, zmanjšati trpljenje žene, bodo izginile same po sebi, čim bodo biološki zakoni splošna last in se bodo izkazali močnejši od državnikov in države.

Izkratka, ves organizem moškega je povsem drugačen od ženskega. Obračun moškega z naravo je v spolnem aktu popolnoma saldiran, pri ženi šele odprt tekoči račun zahteve, ki jih terja narava in nje organizem od nje. To dejstvo je izvor biološke posledice za ženo, ki je kot individuum varana in prisiljena na velike žrtve za višje altruistične cilje.

Žena mora sama prevzeti vso skrb za novo bitje, ki se poraja v nji. Dočim je mož pri tem le žrtev biološke iluzije, mora žena za drago ceno prevzeti največjo dolžnost. Ta dolžnost zahteva popolno izpremembo njenega organizma. Narava zahteva od nje v varstvo novega živga bitja popolno zanikanje same sebe, zato pa ji dá v zameno bolečine vseh vrst.

Zgodovina prostovoljnega in prisiljenega dela žene v posameznih fazah kulturnega razvoja človeštva se bo šele napisala. Potem bo šele današnjemu človeku popolnoma jasno, kako so ženo vseh časov in vseh narodov izkoriščali, pretežno kot tovarno žival. Vse legende neodvisnega, od moči prekipevajočega amazonskega ženstva, h kateremu stremi deloma moderna kultura nazaj, spadajo v deželo bajk.

Pretirani sport ali posplošenje ženskih poklicev, ki so dandanes uvedeni v modernih državah, sta protinaravna, čeprav sta se pojavila kot žalostna posledica sedanjega socialnega položaja.

Bodočnost pa bo pokazala, če je to za fiziološki napredek žene koristno ali ne in če ne bosta pri tem njeno telo in njena duša celo sahnela.

NAŠA DECA

To je slika fantka, ki hoče postati škof in ki bo svoji mamici prinesel od vsakega birmanca blagoslov, salamo, sir in zlate nogavice!

Draga, cenjena gospa!

Evo Vam moje čede in miniaturo! Ali nista sladka? Le žal, da sem jih morala izrezati, ker jaz, moj mož in mala Iši smo pod kritiko, kaj hočete! Kako me je razveselilo Vaše pismo, cenjega gospa; eh bien, pravo odlikovanje zame, ko ste mi lastnoročno odgovorili. Hvala Vam, toda laskavih besed ne zaslužim, ker imam precej napak — res pa je, da ljubim svojo deco nad vse na svetu.

Drugo številko sem končno dočkala in se zelo razveselila njene vsebine! Pridni ste bili, ker niste samo obetali, pomislite, še moj mož se je zanimal za vsebino, tisti «kotiček za moške» mi je pa kar glasno recitiral! Zaradi mojega pisma, v katerem ni vedel nič, se je jako razveselil! Bil je ganjen skoraj do solz. Pisala bi Vam še kaj o svoji deci, toda naj pridejo druge matere na vrsto, vedno le enega poslušati, postane dolgočasno. To Vam moram pa le povedati, da je postal naš Serži jako vnet za cerkev. Vsako nedeljo gre k maši in tam pridno klepeti, kakor mi je povedala služkinja. Tudi ondi stoji z rokami v žepu, z odpetim plaščkom in s klobukom na glavi! Upam, da ne bo tega več storil, ker sem mu napravila pridigo, ki si jo je vzel k srcu, vederemo! Sedaj tudi rad molí. Danes me je sredi večerne molitve prekinil: «Saj znam sam, mamica, prosim, bodi tiho... O Gospa, mati moja itd... ti danes posvetim svoje oči, svoja usta, svoj nos (namesto svoje srce).» Ko sem mu

popravila «svoje srce», mi odvrne: «Zakaj pa ne še nosa.» — Tiho sem bila na to!

Mala Marija Nives mi boleha, ne vem, kaj bi bilo, ali dozdeva se mi, da jo mučijo zobki, vselej, kadar zraste kateri, dobi vročino, se stresa sredi spanja in sitnari ves dan, vso noč! — To so tudi materinske sladkosti, ki jih je treba prenašati. Mala Hedi Christa se mi lepo razvija, sedaj nosi že kračje krilce, hlačke in nogavičke. Tako je srčkana. Kako rada bi Vam jo, ljuba gospa, pokazala!

Jako me je zanimal članek o modernem serviranju. Prinesli ste tudi prav lepe, da, elegantne slike. Ker te reči precej dobro poznam, bi Vam tudi jaz rada kaj napisala, recimo n. pr. o modernem porcelanu. Ali hočete? Ako Vam je prav, mi sporočite!

Naj končam svoj epistel ter Vas iskreno pozdravim!

Vaša udana

Truda Pečarić Schwickertova.

Zavarujte svoje otroke proti nezgodam!

Z veliko skrbjo opažamo, da je število nezgod od dne do dne večje. Nobenega dvoma ni, da je ta pojav v zvezi s silnim razvojem tehnike, ki prodira s svojimi avtomobili in stroji, s svojimi električnimi napravami itd. že v najbolj oddaljene vasi. Policijski predpisi, ki se tičejo javne varnosti, že skoraj ne zadostujejo več, tako se množe od dne do dne občila po mestih: poleg tramvaja različni omnibusi, avtomobili, vozovi itd. Tudi domačih nezgod je čezdalje več, saj že skoraj ni več hiše, kjer bi se ne uporabljala električna luč, električna sila in plin. Poročila o raznih nezgodah, ki jih čitamo dan za dnem po časopisih, so najboljši dokaz, da so ta dejstva resnična.

Kar nas pa pri vsem tem najbolj zanima, je mladina, ki dorašča. Ona je seveda prav tako izpostavljena tem vedno večjim nevarnostim vsakdanjega življenja kakor odrasli. Te nevarnosti pa povečuje še moderna šolska vzgoja, ki polaga veliko važnost na telesno izobrazbo in nazorni pouk, s svojo telovadbo, igrami, potovanji, izleti na razstave, v tvornice itd. In kakor je tudi na vso moč hvale vredno intenzivno gojenje različnih telesnih vaj (telovadba, lahka atletika, nogomet, veslanje, plavanje, smučanje, drsanje, kolesarjenje itd.), tako je tudi nevarnost, da se ne pripeti nesreča, čez dalje večja.

Samo po sebi se razume, da se vse te nevarnosti ne dajo preprečiti s samim nadzorstvom, ki večkrat skoraj

že ne more biti večje kakor je. Tudi bi nasprotovalo modernemu načelu, po katerem je treba vzgajati mladino k samostojnosti, ko bi jo nadzirali bolj, kakor je to nujno potrebno.

Če že torej nikakor ne moremo teh nevarnosti in nezgod odvrniti, pa zato lahko — kar se žal še vedno veliko premalo upošteva — vsaj ublažimo posledice neizogibnih nezgod. Prav za prav je pa čudno, da se v naši dobi, ki je dala toliko znamenitih socialnih pridobitev, ne izkoriščajo pri nas bolj tako eminentne socialne institucije, kakršna je zavarovanje.

Če tudi skrbimo za bodočnost svojih otrok s tem, da jih zavarujemo na življenje, da nalagamo zanje denar pri bankah in hranilnicah, vendar delamo to vedno v nadi, da nam ostanejo otroci telesno nepohabljeni in za delo sposobni in da se bodo mogli čez čas sami živiti, z našimi prihranki pa da si bodo kolikor toliko opomogli. Vse drugače je pa z otroki, ki so postali zaradi kakšne nezgode nesposobni za delo, ki jih je usoda napravila za pohabljenec. Takšni otroci ne morejo od naših prihrankov dobivati niti toliko rente, da bi mogli z njo vsaj za silo živeti. Tolikanj manj, ker lahko požro stroški zdravljenja, s katerimi bi starši radi rešili vsaj tisto, kar se še da rešiti, veliko, če že ne vseh teh prihrankov. Tukaj

Odrezati!

Zavarovalnici „TRIGLAV“

družbi za zavarovanje in pozavarovanje

v Ljubljani.

Na osnovi znanih mi splošnih zavarovalnih pogojev ponujam spodaj natančneje označenega učenca v zavarovanje in odgovarjam na stavljenja vprašanja takole:

V p r a š a n j a	Odgovori ponudnice
1. Ponudnice a) priimek in krstno ime b) poklic, oz. opravilo ali obrt c) natančni naslov	1. a) b) c)
2. V kakšnem družinskem ali drugem razmerju ste z otrokom, ki bi ga radi zavarovali (oče, mati, varuh itd.)?	2.
3. Otoka, ki naj bi se zavaroval, a) priimek in krstno ime b) rojstveni dan c) bivališče	3. a) b) dan: kraj: c) stanuje pri: (Gluh, naglušn, kratkovidn, daljnovidn [stopn a] itd.)
4. a) Ali ima otrok kakšno telesno hibo? Kakšno? b) Ali je imel kakš o bolezen? Katero? c) Ali je zdaj popolnoma zdrav?	4. a) b) c)
5. a) Ali je otrok zavarovan že pri kateri drugi zavarovalnici proti posledicam telesnih nezgod in za katero vsoto?	5. a)

je torej še velika vrzel v naši skrbi za bodočnost naših otrok.

Velika večina žen ima otroke, za katere se boji, da se jim iz neprevidnosti kaj ne pripeti, saj vemo iz svojih izkušenj, kako samosvoji postajajo ti naši otroci, kako je današnja mladina drzna pri telovadbi, pri sportu, na izletih, pri smučanju, plavanju itd. Koliko je znanih slučajev, ko so se otroci zaradi svoje drznosti tako poškodovali, da so bili za vse življenje nesposobni za vsako delo.

Da bi se starši za takšne nesrečne slučaje lahko zavarovali, je uprava revije »Žena in dom« sklenila z domačo zavarovalnico »Triglav« pogodbo, po kateri je ta zavarovalna družba prevzela za naročnice revije »Žena in dom« tudi zavarovanje proti nezgodam.

To zavarovanje se razteza:

1. na nezgode, ki se otroku lahko pripete na neposredni poti v šolo in iz šole domov, naj otrok uporablja takšno ali drugačno občilo;

2. na nezgode, ki se mu lahko primerijo pri kakršnem koli pouku, zlasti pri telovadbi in igrah, potem o vseh drugih prilikah na šolskem svetu, t. j. v šolskem posloju in na dvorišču, izven šolskega sveta, ob šolskih prireditvah, n. pr. na izletih, ki jih priredi šola zaradi zemljepisnega, prirodoslovnega in risalnega pouka, na skupnih izprehodih z železnico, vozovi ali peš, na izletih s kolesom, čolnom ali smučmi, kadar gredo učenci, da si ogledajo razstave, muzeje, tvornice itd.;

3. na nezgode, ki se pripete izven šolskega področja, t. j. ob času, kadar ni šole, in v šolskih počitnicah.

Zavarovanje se razteza torej na nezgode pri telovadbi, tenisu, drsanju (z drsalicami in kotači), pri kolesarjenju, nogometu, ribolovu (razen v morju), plavanju, potem pri sportnem in nesportnem veslanju in jadrnanju, če spremlja otroka odrasla oseba, nadalje na takšnih gorskih turah do 2500 m morske višine, ki jih tudi nevajen človek lahko naredi, naposled še pri prigradnem jahanju in vozarjenju.

Zavarovanje se razteza seveda tudi na nezgode, ki dolete otroke po malomarnosti ali z zavestnim neupoštevanjem predpisov, ali pa s tem, da se udeleže pretepev, ki so pač med našimi dečki in večkrat tudi med deklicami neizogibni, prav tako tudi, če po nesreči utonejo.

Če se takšna nezgoda pripeti, prevzame družba tele dolžnosti:

A. Ona povrne stroške, ki so bili v teku prvega leta po nezgodi potrebni za zdravljenje in se dajo dokazati

(zdravnik, lekarna, obveze, stroški v bolnici ali ortopedičnem zavodu in stroški drugih po zdravniški odredbi napravljenih kur razen stroškov za toplice), in sicer do najvišjega zneska Din 750—, neglede na to, kako dolgo je bil zdravnik potreben.

B. Če je pričakovati, da bodo posledice nezgode trajne (trajna invalidnost), izplača družba stopnji invalidnosti ustrezajočo glavnicu, ki dospe ob času, ko postane otrok polnoleten. Ta glavnica je ob popolni, t. j. 100% invalidnosti omejena na Din 25.000—. Dokler ni otrok polnoleten, pa izplačuje družba letno rento v višini 5% te glavnice.

C. Če se pa nezgoda v enem letu konča s smrtjo, povrne družba razen zdravniških stroškov po postavki A tudi dokazane pogrebne stroške do najvišjega zneska Din 2.500—.

Za to zavarovanje je treba plačevati zavarovalnici po Din 40— na leto. Uprava revije »Žena in dom« prispeva k temu znesku po Din 15— za vsako naročnico, ki ima poravnano naročnino za revijo »Žena in dom« s priložno vred za vse leto, naročnica sama pa plača za to zavarovanje Din 25—. Ta znesek nakaže naročnica takoj, ko prejme od zavarovalnice »Triglav« polico, ki ji bo priložena položnica.

Zavarovanje se pa lahko sklene tudi za višji znesek (za dvojno ali pa trojno vsoto), n. pr.:

za vsako leto	
A. za stroške zdravljenja	Din 1.500 ali Din 5.000
B. za popolno invalidnost	„ 50.000 „ „ 100.000
C. za pogrebne stroške	„ 5.000 „ „ 10.000
Plačati bi bilo treba za vsako leto	Din 75 ali Din 145
naša uprava bi plačala	„ 15 „ „ 15
naročnica pa	Din 60 ali Din 130

Zavarovanje se lahko vsako leto obnovi, če se plača ustrezni zavarovalni prispevek.

Pripomnimo naj še, da se lahko dovoli to zavarovanje od izpolnjenega 6. do izpolnjenega 18. leta, tako da so tudi na to stran zavarovalne možnosti kolikor mogoče ugodne.

Prepričani smo, da ustrezemo s tem zavarovanjem vsem naročnicam. Naročnica, ki hoče izkoristiti to priliko, naj izpolni priloženo prijavo in naj jo pošlje na našo upravo (Prule 11), ki bo zapisala vanjo, da je naročnina v znesku Din 68— za leto 1950. poravnana.

Če bi želela katera izmed naročnic še kakšnih pojasnil, naj se obrne na našo upravo.

Vprašanja	Odgovori ponudnice
b) Ali je bil otrok poprej zavarovan pri kateri drugi zavarovalnici? Zakaj je to zavarovanje ugasnilo?	b)
6. Katere zavarovalne vsote odredjate	Zavarovalni prispevek za eno leto
a) kot prispevek za zdravilne stroške?	6. a)
b) kot glavnicu, če nastopi trajna invalidnost?	b)
c) kot prispevek za potrebne stroške, če otrok umre?	c) Din
7. Kdaj naj se prične zavarovanje? (Zavarovanje traja leto dni in se lahko konec tega leta proti plačilu zavarovalnega prispevka za nadaljnje leto obnovi.)	7. dne in traja potemtakem do

Izjavljam, da sem na vsa v ponudbi stavljena vprašanja odgovorila po pravici in po svoji vesti, in jamčim za vse podatke v ponudbi, tudi če jih je izpolnila katera druga oseba.

Vsebinska splošnih pogojev mi je bila, ko sem stavila to ponudbo, čisto dobro znana.

Izjavljam, da je zame ta ponudba mesec dni obvezna.

....., dne 19.....

Naročnina za leto 19..... je plačana.

Podpis ponudnice:

Uprava revije »Žena in dom«:

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI

MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV: DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE-
NINE V BAKRU
(BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVIJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN

SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTALNIM STROJEM

Naša inteligenčna vprašanja

Odgovori na vprašanja v štev. 2.:

- 1.) Otroku, ki je pil petrolej, dajte mlačnega mleka ali pa vode z beljakovino (2 beljaka na $\frac{1}{2}$ litra vode, 2 čajni žlički sladkorja), potem pošljite po zdravnika. Bati se vam ni treba nič, zakaj petrolej ni tako hud strup, da bi zdravnik ne mogel pomagati.
- 2.) Zaponka na čevlju se pripne z varno betičarko, ki jo mora ženska vedno imeti pri sebi.
- 3.) Sveže sočivje, ker ima več vitaminov.
- 4.) Obrabljeno žarnico je treba takoj proč zagnati, da se otroci z njo ne obrežejo. Na njej ni ničesar, kar bi bilo kaj vredno, popravljena pa ne traja dolgo in je lahko vzrok težkim električnim neizgodam.
- 5.) Nakapaj limone in izperi!
- 6.) Odpri takoj vsa okna, zapri pipo, če si jo pozabila zapreti; če je pa pipa pokvarjena, prijavi to nemudoma upravi plinarne.
- 7.) Dve do tri ure. To velja tudi za otroke.
- 8.) Prah je silno škodljiv: v njem je četrtnina kovinskega prahu, dve četrtini (večkrat zdravju škodljivih) bakterij, posušena živalska in človeška nesnaga, drugo pa različne sumljive snovi.
- 9.) To menda zdaj že veste. Mi vam tega seveda ne moremo povedati. Pomislite le: Ko bi se kaj vnelo, pa bi morali šele ugibati, kdo ima telefon v vaši najbližji okolici!
- 10.) Samo nikarte mu ugovarjati, pojdite, če morete, iz sobe, čez eno uro pa mu pokažite tale inteligenčna vprašanja. Če se vam potem ne bo smejal, pa nič nečemo.

So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico
„PROJA“!

Deset vprašanj za gospodinje

- 1.) Kaj bi napravili, če vtakne vsiljivec nogo med vrata?
- 2.) Kaj je kapok?
- 3.) Katera šota daje več toplote, svetla ali temna?
- 4.) Kako ločite dva kozarca, ki sta se zateknila tesno drug v drugega?
- 5.) Kaj storite, če vam med kuhanjem šine ogenj v ponev z mastjo?
- 6.) Kako razločite volnene nitke od pavolnatih?
- 7.) Česa ne smete storiti, če si je otrok vteknil fižol v uho?
- 8.) Kako preprečite, da klavirske tipke ne porumene?
- 9.) Kaj je azbest?
- 10.) Zakaj je treba mleko počasi piti?

Zloba.

Starejša gospodična: Ampak, kaj mi kar naprej in naprej to govorite! Povem vam, ko bi le hotela, bi dobila deset mož.

Soseda: Že verjamem, ampak enega boste težko dobili.

Današnja mladina.

Oče: Tega pa nikar, nespametni otrok! Zažgal nam boš še stanovanje!

Sinko: Čemu si mi potem dal za Božič gasilsko uniformo, če nimam česa gasiti!

Moderno dete.

Oče: Mirček, ne pomaga nič, ti moraš ubogati!
Mirček: Ali, papa, saj jaz še nisem oženjen.

*

«Mamica, smem govoriti?»

«Ne, srček, saj veš, da smo ti prepovedali za mizo govoriti. Počakaj, da papa prečita novine.»

Po končanem obedu očka počasi odloži svoj dnevnik na mizo.

«No, klepetec, kaj si hotel povedati?»

«Da je pipa v umivalnici ostala odprta!»

Č E V L J A R N A

JOŽA MOKOREL

LJUBLJANA, Mirje 2.

priporoča vsakovrstna luksuzna
obuvala samo lastnega izdelka.

Posebnost: neprekosljive gojzerice.

Prednosti naših izdelkov:
prvovrstno blago, lična izdelava, zmerne cene.

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68.—, za pol leta Din 35.—, za četrt leta Din 18.—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2.—. Posamezna številka stane Din 5.—, krojna priloga Din 2.—.

Izhaja vsakega 15. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Erna Podgornikova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Prule 11.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

NAJLEPŠE IZLETE

PO NAŠI LEPI DOMOVINI
NAPRAVITE Z IDEALNIM
MOTOCIKLOM

HARLEY- DAVIDSON

MODELI 1930 SO TEHNIČNA SENZACIJA

Oglejte si razne tipe modelov za l. 1930. pri
GENERALNEM ZASTOPSTVU HARLEY DAVIDSONA
za Jugoslavijo v Ljubljani, Miklošičeva c. 17

NUDIJO VAM:

1. Najmodernejši komfort
2. brezkonkurenčen material
3. najenostavnejše upravljanje
4. nadomestni deli se dobe iz našega skladišča v Ljubljani

Telefon št. 2138

Pomlad prenavlja

prirodo in ljudi, nikakor pa ne poškodovanega perila. Kdor se je od škode kaj naučil in kdor ne želi zastonj izgubljati časa, denarja in truda, jemlje za pranje svojega dragocenega perila le

Schicht^{ov} RADION, varuje perilo!